

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ	5
NÉVADÓNK - AZ ÉLŐ, MA IS MODERN JANUS PANNONIUS	5
2. JOGI STÁTUSZ	6
2.1. ALAPÍTÓ OKIRAT HELYETT	6
2.2. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK	8
2.2.1. ALAPÍTVÁNYOK	8
2.2.2. ISKOLÁNKBAN A DIÁKOK ÁLTAL MEGSZEREZHETŐ VÉGZETTSÉGEK	8
3. ISKOLÁNK ALAPELVEI, KIEMELTEN KEZELT ÉRTÉKEI	9
3.1. ELŐZMÉNYEK	9
3.2. ISKOLÁNK JÖVŐKÉPE	9
3.3. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI	10
3.4. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE	12
3.4. A NEVELŐ - OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	14
5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	16
5.1. AZ ISKOLA GYEREKKÉPE	16
5.2. AZ ISKOLA GYEREKKÉPÉBŐL FAKADÓ FELADATOK A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS TERÉN	16
5.3. A KÉPZÉS BELSŐ SZAKASZAI	18
5.3.1. HATOSZTÁLYOS GIMNÁZIUM	18
5.3.2. NÉGYOSZTÁLYOS GIMNÁZIUM	20
5.4. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI	20
5.5. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, FELADATAI	22
6. AZ ISKOLA ÉLET- ÉS MUNKARENDEJE, HAGYOMÁNYAI	24
6.1. A TANÉV RENDJE	24
6.1.1. A TANÉV RENDJE, KIALAKÍTÁSÁNAK IRÁNYELVEI	24
6.1.2. A SZORGALMI IDŐSZAK KÉPZÉS SZEMPONTJÁBÓL ISMÉTLŐDŐ ELEMELI	24
6.2. AZ ISKOLA HETI RENDJE	25
6.3. A TANÍTÁSI NAP RENDJE	25
6.4. ISKOLAI HAGYOMÁNYAINK	25
6.5. BELSŐ KOMMUNIKÁCIÓ ÉS A KAPCSOLATTARTÁS RENDSZERE	26
6.5.1. AZ ISKOLAVEZETÉS KAPCSOLATA AZ ALKALMAZOTTI KÖZÖSSÉGGEL	26
6.5.2. AZ ISKOLAVEZETÉS KAPCSOLATA A DIÁKKÖZÖSSÉGGEL	26
6.5.3. KAPCSOLATOK A MUNKAKÖZÖSSÉGEK KÖZÖTT	27
6.5.4. KAPCSOLAT A KÖZALKALMAZOTTI TANÁCCSAL ÉS A SZAKSZERVEZETEKSEL	27
7. A TANULÓI JOGVISZONYHOZ KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSAINK	28
7.1. TANULÓI RÉSZVÉTEL AZ ISKOLA KÖZÉLETÉBEN	28
7.2. SZÜLŐI RÉSZVÉTEL AZ ISKOLA ÉLETÉBEN, KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐI KÖZÖSSÉGGEL	28
7.3. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	29
7.3.1. AZ SNI TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	29
7.3.2. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	29
7.3.3. A TEHETSÉGES TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	30
7.3.4. A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKKAL, AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓDDAL ÉS A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	30
7.4. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM	31
7.5. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	31
7.6. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	32
7.7. KÖNYVTÁR	32
7.8. AZ ISKOLA EGYÉB SZOLGÁLTATÁSAI	33

7.8.1. AZ ISKOLA EGYÉB INGYENES SZOLGÁLTATÁSAI	33
7.8.2. RÉSZBEN VAGY EGÉSZBEN ÖNKÖLTSÉGES SZOLGÁLTATÁSOK	33
8. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	34
8.1. ELŐZMÉNYEK	34
8.2. KÖRNYEZETI NEVELÉssel KAPCSOLATOS CÉLJAINK	34
8.3. A KÖRNYEZETNEVELÉSI CÉLOK ELÉRÉSÉT SEGÍTŐ FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK	35
8.3.1. AZ OKTATÁS TERÉN	35
8.3.1. AZ OKTATÁSSZERVEZÉS TERÉN	35
8.3.3. A ISKOLAI NEVELÉS TERÉN	35
8.4. TEVÉKENYSÉGEK MŰVELTSÉGTERÜLETENKÉNT	35
8.4.1. ANYANYELV ÉS IRODALOM	35
8.4.2. IDEGEN NYELV	36
8.4.3. MATEMATIKA	36
8.4.4. INFORMATIKA / DIGITÁLIS KULTÚRA	36
8.4.5. EMBER ÉS TÁRSADALOM	37
8.4.6. EMBER ÉS TERMÉSZET	37
8.4.7. FÖLDÜNK ÉS KÖRNYEZETÜNK	38
8.4.8. MŰVÉSZETEK	38
8.4.9. TESTNEVELÉS SPORT	38
8.4.10. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRÁKON ÉS AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKÁBAN	38
8.5. MÓDSZEREK, SZÍNTEREK PROGRAMOK	39
8.5.1. A FENNTARTHATÓSÁG PEDAGÓGIÁJA	39
8.5.2. SZEMPONTOK A MÓDSZEREK KIVÁLASZTÁSOKOR	39
8.5.3. A NEM HAGYOMÁNYOS TANÓRAI KERETBEN SZERVEZETT TANÍTÁS	39
9. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉssel ÖSSZEFÜGGŐ PROGRAM	40
9.1. CÉLOK, FELADATOK, FEJLESZTÉSI TERÜLETEK, SZÍNTEREK	40
9.1.1. EGÉSZSÉGNEVELÉSI CÉLOK	40
9.1.2. EGÉSZSÉGNEVELÉSI FELADATOK	40
9.1.3. FEJLESZTÉSI TERÜLETEK	41
9.1.4. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS SZÍNTEREI	42
9.1.5. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS MÉRHEŐSÉGÉNEK LEHETŐSÉGEI	45
9.2. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁNAK TERVE	45
10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS AZ OSZTÁLYVIZSGA LETÉTELÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK	46
11. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁNAK FELTÉTELEI	47
11.1. A FELADATELLÁTÁSHOZ RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	47
10.2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	47
10.3. TÁRGYI FELTÉTELEK	47
10.3.1. AZ ÉPÜLET, A TANTERMÉK ÉS EZEK BERENDEZÉSEINEK HELYZETLEÍRÁSA	47
10.3.2. TANESZKÖZÖK HELYZETLEÍRÁSA	49
HELYI TANTERV	50
1. A KÉPZÉS RENDJE	51
1.1. KÉPZÉSI KÍNÁLAT	51
1.1.1. KERETTANTERV SZERINTI KÉPZÉS A NÉGYOSZTÁLYOS GIMNÁZIUMBAN	51
1.1.2. A KERETTANTERVRE ÉPÜLŐ HATOSZTÁLYOS KÉPZÉS	53
1.2. A HELYI TANTERV TANTÁRGYAI ÉS ÓRASZÁMAI	54
1.2.1. A NÉGYOSZTÁLYOS GIMNÁZIUM 2013/2014. TANÉVTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN BELÉPŐ ÓRATERVEI	55
1.2.2. A NÉGYOSZTÁLYOS GIMNÁZIUMI KÉPZÉS A 2020/2021. TANÉVTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN BELÉPŐ ÓRATERVEI	57
1.2.3. A HATOSZTÁLYOS GIMNÁZIUM 2013/2014. TANÉVTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN BELÉPŐ ÓRATERVEI	59

1.2.4. A HATOSZTÁLYOS GIMNÁZIUM 2020/2021. TANÉVTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN BELÉPŐ ÓRATERVEI	61
1.3. HELYI VIZSGARENDSZER	63
1.4. AZ ALTERNATÍV TANÍTÁSI NAPOK LEHETSÉGES PROGRAMJA:	63
1.5. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAKKAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK	64
1.6. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSEL KAPCSOLATOS ELVEK	64
1.7. A KÖRNYEZETI NEVELÉSEL KAPCSOLATOS ELVEK	64
2. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE, BESZÁMOLTATÁSA ÉS OTTHONI MUNKÁJA	65
2.1. A TANULÓK TANTÁRGYI ÉRTÉKELÉSÉNEK ALAPELVEI	65
2.2. A TANULÓK TANTÁRGYI ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI	65
2.3. A TANULÓK TANTÁRGYI ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁI ÉS ALKALMAI	65
2.3.1. SZÓBELI ÉRTÉKELÉS	65
2.3.2. ÍRÁSBELI, SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS	65
2.3.3. A TANULÓK BESZÁMOLTATÁSÁNAK FORMÁI, KORLÁTAI, ÉRTÉKELÉSÜK ÉRDEMJECCSEL, OSZTÁLYZATTAL	66
2.3.4. ELVEK ÉS KORLÁTOK A TANULÓK OTTHONI FELKÉSZÜLÉSÉHEZ	67
2.4. A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM ÉRTÉKELÉSE, A TANULÓK JUTALMAZÁSA	69
2.4.1. A MINŐSÍTÉS ÉS A JUTALMAZÁS ELVEI, MÓDJA	69
2.4.2. A MAGATARTÁS ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSE	69
2.4.3. A SZORGALOM JEGYEK MEGÁLLAPÍTÁSA	70
3.A TANTÁRGYI HELYI TANTERVEKKEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK	71
3.1. TANKÖNYVEK, SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	71
3.2. ALKALMAZOTT MÓDSZERTANI ESZKÖZTÁR	71
3.3. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	71
3.3.1. ÁLTALÁNOS ELVEK	71
3.3.2. A MÉRÉS MÓDSZEREINEK ÁLTALÁNOS FELADATAI	71
3.3.3. VIZSGÁLATI SZEMPONTOK, GYAKORLATI HASZNOSÁG	72
3.4. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGÁRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS TANTÁRGYAI ÉS TÉMAKÖREI	72
3.6. A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	73
4. MELLÉKLETEK	74
5. LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁSOK	78

1. BEVEZETŐ

A Pécsi Janus Pannonius Gimnázium és Szakközépiskola jogelődjét a Pius-alapítványi Jézustársaság Katolikus Főgimnáziumot gr. Zichy Gyula pécsi püspök alapította 1912-ben - magánvagyonából.

1948-ban a gimnázium állami tulajdonba került. A gimnázium ekkor vette fel a humanista költő - egykori pécsi püspök - Janus Pannonius nevét.

Névadónk - az élő, ma is modern Janus Pannonius

Janus Pannonius, - az ember, a humanista költő, a pécsi püspök, az alkancellár, a kincstárnok, a horvát-szlavón bán - diákjainknak ma is mértéket és példát ad.

A magyar irodalomnak világméretben ismert és tisztelt alakja Janus. Intellektusának mélysége, arányai, művészetének ereje, gondolatainak modernsége üzenetet hordoz tanulóink számára.

Janus Pannonius a toll embere, a gondolaté, a békéé és a szabadságé. A tömören és keményen pontos önkifejezést tartotta célravezetőnek, így aztán az emberből a legmaradandóbbat tudta megfogalmazni. A múzsák és az emberi képesség, az emberi értelem, vagyis az ihlet, a lelemény és a kifejezőerő, az értelmes elme kontrollja vezeti tollát.

Gondolkodásának hangsúlya természetbölcseletén van, és bátorsága is itt a legnagyobb. Az ő embere diadalmas, ura a természetnek. Szabadon gondolkodik vallási és morális kérdésekben. Művei bámulatos frissességgel igazítanak el a világ, a társadalmi lét bonyodalmai között. Ismeri a század bajait, az emberiség szenvedéseit, a hazugság veszélyeit és főképp hazája elmaradottságát. Költészetében szelíden bontakozik ki a táj, a természet szépsége, szeretete családja és barátai, népe és hazája iránt.

Janus nemcsak a természeti-földrajzi tudományokban és a történetbölcselet terén volt kiemelkedő, hanem a morális filozófiában is úttörő. Utolsó ferrarai éveiben a matematikát tanulmányozta különösképpen.

Janus sokat elmélkedik a háború rettenetes következményeiről, s pécsi püspökként emberséges, segítőkész és igazságos volt.

"Megszervezte a szegények gyámolítását, megjavította a már meglévő kórházi szervezetet, tisztességes közigazgatást hozott, mint a város földesura, fölemelte az egyetemből megmaradt schoola maiort, s a legmegindítóbb az volt, hogy senkit nem engedett elnyomni" - írta róla Battista Guarino.

Példája érvényes, sőt ösztönző erejű, hiszen az új, humanista embereszményt formálva a lelket kiszabadította: messziről sugalló analógiaként ma is elgondolkodtató.

Iskolánk alapelveivel és szellemiségével összecseng Janus Pannonius élete és munkássága.

2. JOGI STÁTUSZ

2.1. Alapító okirat helyett

A köznevelési intézmény

1. Megnevezései

1.1. Hivatalos neve: Pécsi Janus Pannonius Gimnázium

2. Feladatellátási helyei

2.1. Székhelye: 7621 Pécs, Mária utca 2-4.

3. Alapító és a fenntartó neve és székhelye

3.1. Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

3.3. Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

3.4. Fenntartó neve: Pécsi Tankerületi Központ

3.5. Fenntartó székhelye: 7621 Pécs, Színház tér 2.

4. Típusa: gimnázium

5. OM azonosító: 027407

6. Köznevelési és egyéb alapfeladata

6.1. 7621 Pécs, Mária utca 2-4.

6.1.1. gimnáziumi nevelés-oktatás

6.1.1.1. nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám 680 fő)

6.1.1.2. évfolyamok: négy, hat

6.1.1.3. A többi gyerekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos) nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 10 fő)

6.1.2. Iskolai könyvtár:
Iskolai/kollégiumi könyvtár

6.1.3. mindennapos testnevelés biztosításának a módja
saját tornaterem

7. A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga

7.1. 7621 Pécs, Mária utca 2-4.

7.1.1. Helyrajzi száma: 17546

7.1.2. Hasznos alapterülete: nettó 1508 nm

7.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog

7.1.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

2.2. További információk

2.2.1. Alapítványok

Janus Pannonius Alapítvány

Az alapítvány célja: az iskola színvonalasabb oktató-nevelő munkájához szükséges személyi-tárgyi feltételek alakítása, javítása, megteremtése.

Janus Pannonius Idegen nyelvi alapítvány

Az alapítvány célja:

- tanulók és tanárok nyelvtudásának bővítésére szervezett tanfolyami költségekhez
- hozzájárulás,
- külföldi ösztöndíjak költségeihez hozzájárulás,
- iskolai tanulócsoportok cserekapcsolatainak támogatása,
- választható idegen nyelvoktatási feltételeinek javítása (könyv, folyóirat, magnószalagok stb. beszerzés)

2.2.2. Iskolánkban a diákok által megszerezhető végzettségek

- Érettségi bizonyítvány

3. ISKOLÁNK ALAPELVEI, KIEMELTEN KEZELT ÉRTÉKEI

3.1. Előzmények

Az államosítás után a Mária utcai épületben magas szintű gimnáziumi képzés folyt. 1968-tól az intézményben egészségügyi szakközépiskolai képzés, 1972-től óvónői szakközépiskolai képzés indult.

1975-ben a gimnáziumi képzés kis híján megszűnt, a gimnáziumi oktatás és a tantestület egy része átkerült a Dobó István Úti Gimnáziumba /ma Kodály Zoltán Gimnázium/.

A nehezen megmentett gimnáziumi oktatás 1975-től igen jelentős fejlődésen ment keresztül.

A lassan újra megerősödő gimnáziumi képzés mellett az óvónői szakközépiskola 1992-ben, az egészségügyi szakközépiskola 1997-ben szűnt meg. 1989-ben indítottuk a matematika speciális oktatást az iskolánkban. 1991-ben indult el egy osztályban a hatévnyolcos gimnáziumi képzés. A félosztálynyi matematika speciális képzés mellé először német speciális fél csoportot, majd természettudományos csoportot iskoláztunk be.

1993-tól kezdve párhuzamosan két osztályban folytatunk hatosztályos képzést. Ma már minden évben két hatévnyolcos és két négyévfolyamos osztályt iskoláztunk be. A speciális tagozatok és hatévnyolcos oktatás beindítása óta a megyei és országos tanulmányi versenyeken, valamint a felvételikén komoly eredményeket érnek el diákjaink.

Az eddigiekből is kitűnik, hogy tanári karunk szeme előtt 1975 óta ott lebegett az a cél, hogy gimnáziumi oktatásunk visszanyerje városunkban és országosan is régi rangját. Minden innováció e cél elérését szolgálta.

1996-ban iskolánk elnyerte a lehetőséget, hogy részt vehessen a Soros Alapítvány által támogatott pályázaton, mely a pedagógiai programok elkészítéséhez dolgozott ki módszertani segédanyagot. Iskolánk azóta is tagja a résztvevő iskolákból alakult Önfelkészítő Iskolák Egyesületének. Az 1996/97-es tanévben alapos helyzetelemzés után készítette el nevelőtestületünk, iskolánk első pedagógiai programját. A helyzetelemzés készítése közben foglalmaztuk meg egyértelműen iskolánk stratégiai célkitűzését, ha úgy tetszik jövőképét:

A tanár-diák-szülő jó partneri viszonyt megtartva iskolánkban a város meghatározó gimnáziumai mellé kell felzárkózni.

Az 1997-ben készített programban kitűzött stratégiai célt elértük. Ma már egyértelművé vált partnereink számára, hogy gimnáziumunkat mutatói alapján a megye első három, az ország legjobb 100 középiskolája közt jegyzik. Erről tanúskodnak a középiskolákról kiadott ranglisták, az érettségi eredmények, a felvételi statisztikák, és az országos mérések.

3.2. Iskolánk jövőképe

Iskolánk az elkövetkezendő 5-10 évben az alábbiak szerint kíván működni:

- Iskolánk pedagógiai programját – a közvetlen partnerek visszajelzései alapján - a belvárosban működő iskolára írtuk, ezért iskolaépületünknek a belvárosban kell maradnia.
- El kívánjuk érni, hogy tanulóink és dolgozóink korszerű és jól felszerelt iskolaépületben végezzék napi munkáját.
- A megyében elért keresettségünket és pozíciónkat a csökkenő gyereklétszám ellenére meg kívánjuk őrizni.
- Az országos listákon és méréseken elért eredményeinket tovább kívánjuk javítani.
- A hatosztályos képzésünk eredményei vitathatatlanok. E képzés kellően rugalmas ahhoz, hogy a folyamatosan változó feltételeknek megfeleljen, ezért megőrizzük.
- A négyosztályos képzést- a fő specialitási irányok megtartása mellett – úgy kívánjuk átalakítani, hogy a partneri igények változásait képes legyen követni.

3.3. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

A tudományok eredményeit tantárgyi rendszerbe foglalva úgy próbáljuk közvetíteni tanulóinknak, hogy azok a tanulók fejlettségi szintjéhez igazodjanak.

Az ismeretátadás és az ezen alapuló gondolkodásra nevelés, képességfejlesztés csak a tanár önmaga és tanulói iránti igényessége mellett lehet eredményes. Tanárainknak úgy kell határozott követelményeket támasztania, hogy egyúttal lehetőséget nyújtsanak a tanuló önállóságának, kezdeményező képességének és kreativitásának kibontakoztatására.

A tanár–diák kapcsolatban a két fél egyenrangúsága mellett a pedagógusé a vezető szerep. Ez különösen a pedagógiai légkör kialakítására, a tanulói aktivitás kibontakoztatására, tevékenységeik megszervezésére, személyiségfejlődésük támogatására vonatkozik.

A tanítás tanulás folyamatában egyre inkább a pedagógus tanulásszervező, tanulásirányító szerepe kerül előtérbe.

Eredményes, sikeres oktatás a tanulók motiválása nélkül nem képzelhető el.

A Pécsi Janus Pannonius Gimnázium nevelőtestülete nevelő és oktató munkáját a következő alapelvek szerint végzi:

- ◆ Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve
- ◆ A következetesség elve
- ◆ A pedagógusvezető szerepének elve
- ◆ A tanár és diák együttműködésének elve
- ◆ A motiváció elve

Oktató-nevelő munkánkban az alábbi kiemelt értékek közvetítését tartjuk szem előtt:

- ◆ Gondolkodás, értelem fejlesztése
- ◆ Együttműködő tanulás
- ◆ Egyéni képességek fejlesztése
- ◆ Tisztességre, erkölcsre nevelés
- ◆ Felkészítés továbbtanulásra
- ◆ Rendre, fegyelemre nevelés
- ◆ Anyanyelvi ismeretek oktatása
- ◆ Idegen nyelv tanítása
- ◆ Környezetvédelem és egészséges életmód
- ◆ Nemzeti öntudat, hazaszeretet

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (Nat 2020) meghatározza a **kulcskompetenciákat**, amelyek megjelennek az iskola cél és feladatrendszerében, nevelési eszközeiben eljárásaiban, általános és tantárgyi helyi tantervében.

Kulcskompetenciák:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A Nemzeti alaptanterv kiemelt **fejlesztési feladatai** a kulcskompetenciákra épülnek. A kiemelt fejlesztési feladatok megjelennek a nevelési program fejezeteiben, valamint a tantárgyi helyi tantervekben egyaránt. A kiemelt fejlesztési feladatokra iskolánk külön hangsúlyt helyez. Az említett fejezetekben megjelenő kiemelt fejlesztési feladatok az alábbiak:

- ◆ Az erkölcsi nevelés
- ◆ Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- ◆ Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- ◆ Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- ◆ A családi életre nevelés
- ◆ A testi és lelki egészségre való nevelés

- ◆ Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- ◆ Fenntarthatóság, környezettudatosság
- ◆ Pályaorientáció
- ◆ Gazdasági és pénzügyi nevelés
- ◆ Médiatudatosságra nevelés
- ◆ A tanulás tanítása

3.4. A nevelő- oktató munka cél- és feladatrendszere

1. Sokoldalú általános műveltség biztosítása korszerű szemlélettel

A cél megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- ◆ Minden tanár feladata, hogy tantárgyának átadott ismeretanyagára alapozva a tanulók készség- és képességfejlesztésére, kompetenciafejlesztésére is különös hangsúlyt fordítson.
- ◆ Széleskörű szakköri kínálatot biztosítunk.
- ◆ A könyvtári állományt gyarapítjuk (könyv és CD).
- ◆ A tanári szoba, a szaktantermek és szertárak számítógépeinek minőségét javítjuk.
- ◆ Diákjaink tanórán és otthoni felkészülés során egyaránt használják az IKT eszközöket.
- ◆ Széleskörű internet hozzáférést biztosítunk a tanulók és tanárok számára.
- ◆ Színház, hangverseny, mozi, kiállítások és más kulturális rendezvények látogatási igényének felkeltése mellett megteremtjük az ezeken való részvétel lehetőségét.
- ◆ Az alternatív tanítási napokat iskolai, évfolyam és osztályszinten szervezzük.
- ◆ A tanárok szaktudásukat, módszertani kultúrájukat és tanulás-módszertani ismereteiket folyamatosan bővítik és korszerűsítik. A továbbképzési terv ennek figyelembevételével készül.
- ◆ Minden tanár feladata, hogy saját tárgyának tanulási technikáját megismertesse és elsajátíttassa diákjaival.
- ◆ Támogatjuk és ösztönözzük tanáraink önképzését, szakmai szervezetekben való tagságát, szakértői, tanácsadói és vizsgáztatói tevékenységét.

2. Jó kommunikációs készség kialakítása

A cél megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- ◆ Kiemelt hangsúlyt fektetünk az anyanyelv, két idegen nyelv és a digitális kultúra kommunikációs rendszerének megalapozására.
- ◆ Az egyes szaktárgyak és művészeti ágak jelrendszerét megismertetjük, ill. tanórákon – a tantárgyi követelményekben leírtak szerinti – következetesen használjuk a tanulókkal.
- ◆ A hatosztályos gimnázium első két évében a magyar nyelv, alapozó tanítására külön hangsúlyt fektetünk.
- ◆ Két idegen nyelvet tanítunk, minden idegen nyelvet nívócsoportban oktatunk.
- ◆ A magasabb szintű csoportokban tanuló diákokat nyelvvizsgára és/vagy emelt szintű érettségire készítjük fel.
- ◆ Külföldi cserekapcsolatainkat továbbra is fenntartjuk, törekszünk bővítésükre.
- ◆ Az informatikát csoportbontásban oktatjuk.
- ◆ Az iskolai számítógépek használatát tanórán kívül is lehetővé tesszük.
- ◆ A tanórai munkaszervezés során lehetőséget teremtünk a tanulók gyakoribb szóbeli megnyilatkozására. Arra törekszünk, hogy az egyidejű párhuzamos interakciók száma növekedjen a tanórákon.

3. Tudományos ismereteken alapuló alkotó gondolkodásra nevelés

A cél megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- ◆ Az ismeretközvetítés az életkori egyéni sajátosságok figyelembevételével történik.
- ◆ Az alapvető gondolkodási műveleteket megismertetjük és tanórákon gyakoroltatjuk a tanulókkal.
- ◆ Tanórán és tanórán kívül a gyakorló feladatok mellett a problémamegoldó, és önálló gondolkodást igénylő feladatok számát növeljük.
- ◆ A tanulót megismertetjük az önálló és a közös ismeretszerzés, valamint a közös gondolkodás alapvető technikáival.
- ◆ Tanórán kívüli foglalkozások keretében külső szakértő előadók segítségével mélyítjük és szélesítjük diákjaink és tanáraink ismereteit.

- ◆ Hatosztályos képzésünkben felmenő rendszerben természettudományos képzést biztosítunk, a tanulók választása alapján-az igények felmérése után-a tananyag mélyítésére.

4. A különféle területeken megmutatkozó tehetség kibontakoztatása

A cél megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- ◆ Különböző orientációjú osztályokat indítunk.
- ◆ Széles körű tanórán kívüli tevékenységet biztosítunk.
- ◆ A különféle művészeti ágakban kiemelkedő produkciót nyújtó diákjaink számára bemutatkozási lehetőséget biztosítunk.
- ◆ Tehetségeinket a versenyeken való részvételre ösztönözzük, számukra a versenyeken való részvétel lehetőségét megteremtjük.
- ◆ Szorgalmazzuk, hogy diákjaink saját alkotásukkal pályázatokon vegyenek részt.
- ◆ A tanulócsoportokban a frontális munka mellett differenciált tanulásszervezési módszereket, egyénre szabott fejlesztéseket is alkalmazunk.
- ◆ Kiemelkedő tehetségeinknek patrónus tanárt és egyéni tanrendet biztosítunk, ha érdekük azt kívánja, adekvát tehetségpontokra irányítjuk őket.
- ◆ Diákjaink pályázatokon való részvételét támogatjuk.
- ◆ Differenciált tanulásszervezési módszereket, egyénre szabott fejlesztéseket alkalmazunk.
- ◆ Projektekben, témahetekben, témanapokban gondolkozunk.

5. Közép és emelt szintű érettségire, továbbtanulásra, való felkészítés

A cél megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- ◆ Belső vizsgarendszert működtetünk.
- ◆ 9. évfolyamon történelemből projektvizsgáznak diákjaink.
- ◆ A 12. évfolyamon magyarból és matematikából próbaérettségit szervezünk.
- ◆ Az évfolyamszintű tantárgyi mérések rendszerét bővítjük.
- ◆ A választható órakeretet 11. és 12. évfolyamon elsősorban a továbbtanulás megalapozására használjuk.
- ◆ A tanulók felzárkóztatását tanórán belüli tanulásszervezéssel és a belépő évfolyamokon kötelező órakereten felüli foglalkozásokkal oldjuk meg.
- ◆ Emelt szintű érettségire választható órakeret biztosításával - a tanulók többségének igénye szerinti tantárgyakból – készítünk fel.
- ◆ A kompetencia alapú oktatással segítjük diákjainkat az érettségi vizsgára való felkészülésben.

6. Célunk egyéni és közösségi emberi értékek kialakítása

A cél megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- ◆ A fenti cél elérése minden tanítási órának és minden tanórán kívüli tevékenységnek feladata.
- ◆ Fejlesztjük tanulóink vitakészségét, kritikai gondolkodását, kreativitását.
- ◆ Tanórai és tanórán kívüli nevelésünket és oktatásunkat olyan tevékenységi formákkal bővítjük, amelyek során javul a tanulók együttműködési készsége, kompromisszum- és konszenzuskészsége, empátiája, valamint egymás iránti toleranciája.
- ◆ Megismertetjük diákjainkkal a konfliktuskezelés különféle technikáit.
- ◆ Tanév elején, alternatív napokon és osztályfőnöki órákon önismereti és közösségfejlesztő tréningeket szervezünk, elsajátíttatjuk diákjainkkal a csoportmunka technikáit.
- ◆ Minden tanárnak feladata e cél elérését személyes példaadással segíteni.
- ◆ Az ezzel kapcsolatos elméleti ismeretek rendszerezése az etika tantárgy feladata.
- ◆ Tanulóink sikerélményhez juttatását meghatározó motivációs eszközként használjuk.

- ◆ A közösségi élet rendezvényeinek megszervezését a diákokkal együtt végezzük.
- ◆ Támogatjuk a diákok önszerveződését, segítjük önkormányzatuk munkáját.
- ◆ A közösséghez tartozás élményét az iskolai, helyi és nemzeti hagyományok ápolásával erősítjük.
- ◆ Bevonjuk diákjainkat a magatartás-szorgalom értékelésébe, valamint a Kis- és Aranykoszorús Janus Jelvény odaítélésébe.
- ◆ Közös iskolai és osztályprogramokat szervezünk.
- ◆ Az önkéntes közösségi szolgálat teljesítését a tanulóval együttműködve úgy alakítjuk, hogy egymásért és a közösségért érzett felelősségtudatuk fejlődjön.
- ◆ Hagyományápoló rendezvényeinken, cserekapcsolataink során, tanulmányi kirándulásokon valamint tanórákon erősítjük diákjaink patriotá kötődését és nemzeti öntudatát.

7. Önmagával és környezetével összhangra törekvő személyiség kialakítása

A cél megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- ◆ Rendszeres tömegsportot biztosítunk az iskolánkban a diáksportkör lehetőségeinek kihasználásával.
- ◆ Mozgósítunk a tömegsport rendezvényeken való részvételre.
- ◆ Kirándulásokat, kerékpártúrákat, vízi táborokat, sí táborokat szervezünk.
- ◆ A tömegsport mellett támogatjuk a kiemelkedő eredményeket elérő sportolóinkat.
- ◆ Osztályfőnöki órákon az egészségnevelést a helyi tanterv szerint tanítjuk.
- ◆ Védőnői fogadóórák, mentálhigiénés tanácsadás aktív igénybevételét szorgalmazzuk.
- ◆ Tudatosítjuk a különböző egészségkárosító szerek hatását és használatuk jogi kockázatát.
- ◆ Az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismerésére irányítjuk tanulóink figyelmét.
- ◆ Az elkészült drogprevenációs stratégia alapján végezzük munkánkat.
- ◆ A tantárgyakban megjelenő környezettel, természettel, egészséggel kapcsolatos tananyagot kiemeljük, azt a tantárgyi helyi tantervben megjelenítjük.
- ◆ A környezettudatos életmód elemeinek szocializációját végezzük (pl. hulladékszelekció, természetbarát termékek használatára való ösztönzés, természeti környezet védelme, lakó és iskolai környezet közös megóvása).
- ◆ Megismertetjük diákjainkat a fogyasztói társadalom jellemzőivel, a globalizáció előnyeivel és veszélyeivel.
- ◆ Tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon megismertetjük tanulóinkat a média működésével és hatásmechanizmusával.
- ◆ Tanórán (ahol lehetőség nyílik rá) és tanórán kívüli foglalkozásokon tanulóinkat tudatos fogyasztói magatartásra neveljük.
- ◆

3.4. A nevelő - oktató munka eszközei, eljárásai

A kompetencia alapú oktatás beépítése az iskolai gyakorlatban a jogszabályok figyelembe vételével történt. Tanulóink gyakran vesznek részt iskolai vagy évfolyamszintű projektekben.

Az iskolai gyakorlatban olyan nevelő-oktató munkát segítő eljárásokat, eszközöket alkalmazunk, amelyek kiemelt értékeink közvetítését segítik, és alapelveinknek megfelelnek.

Alkalmazható módszerek:

- differenciálás – egyéni képességek szerint
- egyéni fejlesztési tervek készítése
- tevékenykedtetés, gyakorlás
- frontális osztálymunka
- konfliktus-kezelés
- tanulói megismerés (motiváció, attitűd)
- drámapedagógia-szerepjáték
- szituációs játékok
- felfedezettő tanítás-tanulás

- problémaközpontú tanítás
- vita
- interjú,
- megbeszélés
- bemutatás
- személyes példamutatás
- magyarázat
- önálló elemző munka
- fejlesztő értékelés, motiválás (ösztönzés, elismerés)
- korszerű tudásszintmérések

Az új módszerek gyakran új munkaformákat, a tanulásszervezés új módjait igénylik. Ennek kapcsán előtérbe kerülnek azok a munkaformák, amelyek kifejlesztik a tanulóknban – a munkaerő-piac által is preferált - csoportban dolgozás képességét is.

- csoportmunka (csoportképzés: kijelölés, szabad választás, sorsolás, játék)
- kooperatív tanulás szervezése
- projektmunka
- páros munka
- egyéni munka-frontális munka
- műhelymunka
- csapatépítő és bizalomfejlesztő játékok
- forráselemzés
- önértékelés

Az alkalmazott eszközöket eljárásokat a pedagógiai program többi része és a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák.

5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

5.1. Az iskola gyerekképe

Az iskola fontos feladata a tanulók szaktárgyi tudásának elmélyítése mellett egészséges, harmonikus személyiségük fejlődésének elősegítése.

Tanulni vágyó, nyitott, kötelességtudattal, akaraterővel rendelkező, reális önkritikájú, mások teljesítményét elfogadó, toleráns, segítőkész, felelősséget vállaló, boldog, kiegyensúlyozott, sikerorientált, hagyománytisztelő, hazaszerető, saját személyiségét formálni tudó, tisztességes, becsületes, jó kommunikációs készséggel rendelkező egyének nevelése a célunk.

Az iskola alapelvei és célrendszere egészében meghatározzák a közösség- és személyiségfejlesztés főbb feladatait, amelyeket a következő részben részletesebben is kifejtünk.

5.2. Az iskola gyerekképéből fakadó feladatok a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés terén

A tanulók személyiségének vonásai leginkább magatartásukban és tevékenységükben nyilvánulnak meg. Ezek természetesen mindig szorosan összekapcsolódnak a tanulókat körülvevő közösségekkel, amelyek fejlődése a külső és belső tényezők kölcsönhatásától függ.

A személyiség fejlesztésénél folyamatosan figyelmet fordítunk a személyiségjegyek legfőbb jellemzőire:

- ◆ állandóan alakulnak
- ◆ a tevékenységek és az életkörülmények befolyásolják őket
- ◆ leggyorsabban a gyermek- és ifjúkorban változnak
- ◆ fejlődésük „hullámzásokkal” teli
- ◆ a közösség rájuk erőteljes hatást gyakorol.

Az egyéni emberi értékek, valamint az önmagával és környezetével összhangra törekvő személyiség kialakítása érdekében végzett tevékenységek:

1. Testi képességek fejlesztése

- ◆ Rendszeres tömegsportot biztosítunk az iskolánkban a diáksportkör lehetőségeinek kihasználásával.
- ◆ Mozgósítunk a tömegsport rendezvényeken való részvételre.
- ◆ Kirándulásokat, gyalogtúrákat, kerékpártúrákat bonyolítunk le, korcsolyapályára, uszodába, extrém parkba visszük tanulóinkat.
- ◆ Vízi táborokat, sí táborokat szervezünk.
- ◆ Egyéni tanrenddel támogatjuk a kiemelkedő eredményeket elérő sportolóinkat.

2. Önmegismerés, önértékelés képességének a fejlesztése

- ◆ Minden tanítási órának és minden tanórán kívüli tevékenységnek feladata.
- ◆ Tanév elején, alternatív napokon és osztályfőnöki órákon önismereti tréningeket szervezünk.
- ◆ Kiemelt figyelmet fordítunk bejövő 7. és 9. évfolyamainkra. (2.3.3. szabályozza az első hónap értékelési rendjét.)
- ◆ Drámapedagógiai foglalkozásokat szervezünk.

3. Konfliktuskezelő-képesség, az egyéni megküzdő képesség fejlesztése

- ◆ Megismertetjük diákjainkkal a konfliktuskezelés különféle technikáit (konfliktus- és iskolai agressziókezelési program).
- ◆ Művészet, mint terápia című foglalkozásokat kínálunk heti rendszerességgel.

4. Az alkotó- és befogadó képesség fejlesztésére diákjaink részére az alábbi lehetőségeket kínáljuk:

- ◆ „Bemutatkozunk” hangverseny
- ◆ művészetek napjai
- ◆ tudomány napja
- ◆ színjátszó körök, képzőművészeti szakkörök, énekkar, táncsoportok, osztályéneklési verseny
- ◆ pályázatokon való részvétel
- ◆ diákújság, diákrádió, Séta programban való részvétel
- ◆ hangverseny, színház, múzeum, kiállítás
- ◆ tanulói projektek

Legfőbb módszereink:

- ◆ személyes példamutatás
- ◆ kapcsolódó tantárgyi tartalmak aktualizálása
- ◆ a tevékenykedtetés
- ◆ a követelés, meggyőzés, példaadás
- ◆ a beszélgetés, vita
- ◆ a látogatások szervezése
- ◆ az elismerés, a büntetés
- ◆ konfliktus-kezelés
- ◆ változatos munkaformák alkalmazása:
  - szituációs játékok
  - drámapedagógia-szerepjáték
  - csoportmunka
  - projekt módszer

A személyiségfejlesztés mindig közösségben történik, ezért a közösségfejlesztés legfőbb feladatait az alábbiakban határoztuk meg:

- ◆ gondot fordítunk tanulóink iskolai tevékenységének megválasztására, szervezésére
- ◆ diákjainak olyan megbízatásokat adunk, amelyeket az osztály, az iskola vagy egyéb közösségei érdekében kell elvégezniük
- ◆ a közösségeinkre jellemző egyéni légkört, stílust alakítunk ki
- ◆ elismerjük, folyamatosan értékeljük és jutalmazzuk a közösségi munkát,
- ◆ a tanulók jutalmazása az osztály vagy az iskola közösség előtt történik.

A közösségfejlesztés iskolai szinterei: osztályok, tanulócsoportok, évfolyamok, tagozatok, hat- és négyévfolyamos osztályok, önképző körök, énekkar, képzőművészeti diákkörök, táncegyüttes, színjátszó körök, szakkörök, DÖK.

A közösséghez tartozást erősítjük rendszeres kiadványainkkal is: Kétévkönyv, Iskolaújság, Szülői levelek.

Ugyancsak ezt szolgálja az iskolai életet átszövő, de azon jelentősen túlmutató kapcsolati háló is:

- Nyitott igazgatói iroda
- Iskolagyűlés
- Iskolai honlap
- Facebook
- E-mail
- Tehetségpontok
- Diákcserék
- Testvérkapcsolatok

Különösen alkalmas a közösségi nevelésre az iskolai hagyományörzés, hagyományteremtés és hagyományápolás. Ezért ezeket a tevékenységeket diákjainkkal közösen tervezzük és végezzük. Erről a 6.4. fejezet szól.

Az iskola alapelvei és célrendszere egészében meghatározzák az iskola főbb feladatait is, melyek között a közösség és személyiségfejlesztés feladatai is megtalálhatók. A képzés belső szakaszai című fejezet részletesen szól a személyiség és közösségfejlesztés, valamint az oktató-nevelőmunka egyéb feladatairól is.

5.3 A képzés belső szakaszai

5.3.1. Hatosztályos gimnázium

Ebben az osztálytípusban a képzés három fő szakaszra bomlik:

1. szakasz (7-8. évfolyam)	alapozó
2. szakasz (9-10. évfolyam)	orientáló
3. szakasz (11-12. évfolyam)	továbbtanulásra előkészítő

1. szakasz (7-8. évfolyam) alapozó

Az első szakasz célja, hogy a tanulók alapozó képzést kapjanak minden tantárgyból, ezzel elősegítve a következő két képzési szakaszban az oktatás egymásra építhetőségét.

A 12 éves gyerek prepubertás szakasza rendkívüli ellentmondásos, sokszínű és változékony.

Alapvető tevékenység ebben a korban a tanulás. A különböző kedvtelések, szabad foglalkozások a gyerek érdeklődését fejlesztik, önképzését erősítik.

Tevékenységeinket 5 fő típusba sorolhatjuk:

- Testi mozgáskészségek gyakorlása
- Gondozó tevékenységek
- Gyűjtő tevékenység
- Befogadó szellemi tevékenység
- Produktív szellemi tevékenység

Az érdeklődés ebben a korban kifejezetten a külvilágra irányul, a felfedezés, a megismerés vágya mozgatja a gyermeket. Az új ismeretek és készségek nyomán megerősödik az önálló vállalkozásokra, sőt kalandokra irányuló motiváció a gyermekben. Ebben a korban alakul ki az az egyéni érdeklődési irány, amely befolyásolja a későbbi fejlődését - esetleges pályaválasztását.

Ebben az életkorban még élesebben elkülönül a fiúk és lányok főbb érdeklődési és tevékenységi területe.

Egészében véve azt mondhatjuk, hogy ebben a fejlődési szakaszban a gyermek egész motivációs rendszere kiszélesedik és egyben intenzívebbé válik. Mindennapi munkánkat erre a sokoldalú motivációs bázisra építjük.

A gyerekek minden iránt való nyitottsága, érdeklődése miatt tudatosan lehet a motivációs skálát erősíteni a szaktantárgyakon belül.

Megkezdődik a szülőktől való érzelmi leválás. A kortársakhoz való viszonyban - a csoportképződés a jellemző.

A megismerő funkciók fejlődése jellemző ekkor. Az észlelés és emlékezés fejlődése erősödik.

Ekkor alakul ki az elvont, fogalmi gondolkodás. A megismerés részfunkciói nem önállóan fejlődnek, hanem szoros kölcsönhatásban egymással és a személyiség egész fejlődésével.

A pedagógusnak ismerni kell a tanuló egyéni sajátosságait, hogy hatékonyan alakíthassa tanulási készségeit. A tanulásmódszertanra hangsúlyt kell fektetnünk.

A tanulásmódszertan lehetőségeit kihasználva az alapkövetelményt kell elsajátíttatni a tanulókkal, miközben az életkori sajátosságokat figyelembe kell vennünk.

2. szakasz (9-10. évfolyam) orientáló szakasz

A serdülőkori életkori sajátosságok ismeretében kell a tanulók önismeretét fejleszteni.

- A szülőkhöz, felnőttekhez való korábbi gyermeki függő viszony átalakítása az egyenrangúság elve alapján.
- Az érzelmi - indulati és intellektuális érettség kialakítása a reális önértékelés és az önevelés képességének kifejlesztése.
- Az egyéni képességeknek megfelelő foglalkozásra való felkészülés, vagyis a pályaválasztási érettség kialakítása

Ennek a szakasznak a célja a továbbtanulási célok kialakítása és a 16 éves kori tantárgyválasztás elősegítése.

3. szakasz (11-12. évfolyamon) a továbbtanulásra előkészítő szakasz

Cél a kétszintű érettségire és az egyetemi főiskolai felvételre való felkészítés és a reális munkába állásra való orientálás is.

A tanulók az előírt tanulási kötelezettségeik mellett szabadon választhatnak tantárgyat és képzési szintet.

Ebben a szakaszban jellemző, hogy:

- A tanulási motiváció erősödik. Jobban megértik a tanulás célját a tanulók, növekszik az új iránti igény, kiszélesedik az érdeklődésük.
- Szabadidős tevékenységük igen sokrétű. Jellemző az önmagára irányuló érdeklődés megerősödése, önelemzése, saját képességeinek megismerése.
- Érdeklődni kezdenek bizonyos pályák iránt. Igen komoly feszültségforrást, nyomasztó terhet jelent a pályaválasztás. Szükség van a tanár - szülő irányító, segítő szándékára.
- Jellemző az intellektuális nyitottság, ezt kell kihasználni a felnőttnek, aki reális pályaválasztást szeretne tanulói körében.
- Növekszik a vitakedv.
- Kifejlődik az esztétikai értékek iránti érzékük.
- Teljesítőképességük igen intenzíven megnő.
- Eligazodnak az értékek rendszerében, kialakul értékrendszerük.
- Erősödik az önfegyelem, önkontroll képessége, rugalmasság, megértés (empátia beleélő, együtt érző készség) jellemző rájuk.
- Az erkölcs és a világnézet kérdései előtérbe kerülnek, meg kell ismertetni velük a lehetséges változatokat.

Feladataink igen sokrétűek az ifjúkor küszöbén álló tanítványainkkal. Az értelmi fejlődés, a pályaválasztási érettség kialakult Van céljuk a diákoknak, tudatosan készülnek az érettségi vizsgára, továbbtanulásra, de szükséges a tanár - szülő egységes koordináló szerepe a reális pályaválasztás érdekében és a szaktanárok, osztályfőnökök együttes irányító szerepe.

5.3.2. Négyosztályos gimnázium

Ebben az osztálytípusban a képzés két fő szakaszra bomlik:

1. szakasz (9-10. évfolyam)	alapozó, közös szintre hozó
2. szakasz (11-12. évfolyam)	továbbtanulásra előkészítő

A négyosztályos gimnázium 2. szakaszában kell elvégezni mindazt, amit a hatosztályos gimnáziumnál a 2. 3. szakaszban végzünk. A 2 utolsó évben orientálás is folyik, miközben a továbbtanulásra is felkészítünk, és a munkába álláshoz is információkat adunk a tanulóinknak.

Igen fontos szerepe van az osztályfőnököknek, tanároknak, szülőknek a reális pályaválasztás segítésében, ahogyan a 6 osztályos gimnázium 3. szakaszában már említettük.

5.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok feladatait az iskolai SZMSZ egyértelműen rögzíti.

Munkaidő és munkaszervezés

- ◆ A főfoglalkozású pedagógusok munkaideje heti 40 óra, kötelező óraszám a heti 24-26 óra között van, kötelező benntartózkodási ideje heti 32 óra. A kötött munkaidőben elvégzendő feladatokat a munkaköri leírás tartalmazza.
- ◆ Az éves munkatervben rögzített feladatok elvégzésére (ballagás, szalagavató ünnepély és bál, karácsonyi hangverseny, felvételi, versenyügyelet, írásbeli felvételi dolgozatok javítása, stb.) a pedagógus pihenőnapon, szabadnapon és az esti órákban is berendelhető.
- ◆ A tanévben a tanulókat megillető őszi, téli és tavaszi szünet időtartamára - mely szünetek munkanapjai a pedagógus számára tanítás nélküli munkanapok - a pedagógus beosztását és feladatait az éves munkaterv tartalmazza.
- ◆ Vizsgáztatásra pihenőnapon és 16 óra után is beosztható.
- ◆ Köteles a helyi tanterv szerinti felvételi, projekt és osztályozó vizsgákon valamint az alternatív napokon az igazgatóhelyettesek beosztása alapján ügyeletet vállalni.
- ◆ Köteles az órarendbe beállított rendben – helyettesítőként az iskolában tartózkodni.
- ◆ A pedagógus, a munkaköri leírásában felsorolt feladatok elvégzéséhez szükséges időtartamig vagy legalább a kötött munkaidejéig – amennyiben annak kijelölt helye az iskola - köteles a gimnáziumban tartózkodni.
- ◆ A kedd értekezleti nap, ezért ekkor a pedagógus köteles 16 óráig az iskolában tartózkodni. Kivételt képeznek azok a napok, mikor az éves ütemterv szülői értekezletet, illetve fogadóórát tartalmaz..
- ◆ Tanítási óráit az iskola igazgatójának előzetes engedélyével, a csere lebonyolítási módjának megjelölésével cserélheti csak el.
- ◆ Szívességi helyettesítésre csak különösen indokolt esetben az igazgató engedélyével kerülhet sor. A szívességi helyettesítés nem korlátozódhat gyermekmegőrzésre, a tanulók továbbhaladását minden esetben biztosítani kell. Ilyen helyettesítésre csak az iskola határozott vagy határozatlan időre kinevezett pedagógusa kérhető fel.
- ◆ Köteles részt venni a nevelőtestületi, az alkalmazotti, a munkaközösségi értekezleteken. Köteles részt venni csütörtökön a nagyszüneti tájékoztatón, a rendkívüli tájékoztatókon, vagy a munkaközösség-vezető által összehívott tájékoztatón.
- ◆ Minden értekezletről jegyzőkönyv, és emlékeztető, minden tájékoztatóról emlékeztető készül, amelyet elhelyezünk a faliújságon és a belső hálózaton.
- ◆ A pedagógus köteles figyelemmel kísérni és betartani az iskola faliújságán elhelyezett hivatalos vezetői rendelkezéseket, utasításokat és közleményeket: helyettesítések, teremcserék, tájékoztatók, értekezleti kivonatok, órarendi változások, iskolai rendezvények, emlékeztetők, stb. Ha a pedagógus nem vett részt az ebben a

bekezdésben foglaltak valamelyikén, akkor ő köteles a nyilvánosságra hozott emlékeztetők alapján tájékozódni az ott elhangzottakról.

- ◆ A pedagógiai programban, az éves munkatervben előírt iskolai rendezvények és ünnepek felkérésre történő szervezése, illetve az azokon való automatikus részvétel.
- ◆ Köteles az éves munkatervben meghatározott fogadóórákon megjelenni, a szülőkkel lehetőség szerint partneri viszonyt ápolni.
- ◆ Az őt érintő leltározásban részt vegyen, az iskola értékeiért felelősséget viseljen.

A pedagógus kötelességei a foglalkozásokkal és a tanórákkal kapcsolatban

- ◆ Egyéni példamutatásával köteles nevelni diákjait.
- ◆ Felkészül a foglalkozások, a tanítási órák megtartására, elvégzi az előkészítésükkel kapcsolatos pedagógiai feladatokat.
- ◆ A megtartott órát aznap dokumentálja a haladási naplóban, a tanuló érdemjegyét pedig, az osztályozási naplóban rögzíti, legkésőbb a következő hét kedd 16 óráig.
- ◆ A helyettesítések tényét és fajtáját (szakszerű, nem szakszerű, összevonás) a tanár bejegyzi az osztálynapló tantárgyi és jegyzet rovatába, s megtartását aláírásával igazolja.
- ◆ A munkaközösség-vezetők iránymutatásainak megfelelően, felelőséggel és önállóan, az adott évfolyamra érvényes helyi tanterv alapján elkészíti a tanmenetet és saját tanítási módszereit alkalmazva tanít.
- ◆ A tanmenetében köteles jelezni az eredeti tananyagbeosztásban történt változást, jelenti a munkaközösség-vezetőnek a heti óraszám háromszorosát meghaladó óraszám-lemaradását.
- ◆ Minden tanév első óráján a tanulókkal ismerteti a tantárgy követelményrendszerét, saját értékelési rendszerét, a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket.
- ◆ Minden tanév november 30.-ig köteles ismertetni a tanulókkal tantárgya belső vizsgatematikáját és követelményeit azoknál a tantárgyaknál, ahol a pedagógiai programunk tanévvégi vizsgát ír elő. A tematikát a tanulmányi igazgatóhelyettesnek is le kell adni.
- ◆ Az érettségi tételeket szöveg szerkesztve köteles leadni a mindenkori éves ütemtervben lévő határidőre a tanulmányi igazgatóhelyettesnek.
- ◆ Dokumentálja a tanuló osztályozó vizsga eredményét a jegyzőkönyvben.
- ◆ Előre nem látható távolmaradását a hiányzás napján reggel 7.30-ig köteles bejelenteni az iskola tanulmányi igazgatóhelyettesénél, esetleg más vezetőjénél. Az általa tanított osztályok továbbhaladásához szükséges információt is ekkor kell megadnia.
- ◆ Jelzi az osztályfőnöknek, ha valamely tanuló teljesítményében hiányosságok mutatkoznak.
- ◆ Menedzseli a tehetséges tanulókat.
- ◆ Az osztályzaton túl néhány soros értékelést is készít a tanuló munkájáról, amennyiben az iskolavezetés vagy a nevelőtestület ilyen határozatot hoz.
- ◆ Ha a helyi tanterv lehetőséget biztosít rá részt vesz a tanulók különböző szintű csoportba sorolásában.
- ◆ Figyelemmel kíséri az osztályterem állapotát, rongálás észlelése esetén haladéktalanul értesíti az intézmény vezetőségét.
- ◆ A szünetekben az iskolavezetés által elrendelt időben ügyeletet teljesít, vigyázza és óvja a terem és folyosók állapotát. Rongálás esetén haladéktalanul értesíti az intézmény vezetőségét.

5.5. Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

- Figyelemmel kíséri osztályának tanulmányi munkáját.
- Az osztály közösségének fejlesztése érdekében szervezi, irányítja a tanulók közös szabadidős programjait.
- Elkészíti az osztályfőnöki tanmenetet.
- Közös programokon (bejövő osztályoknál csapatépítő tréning, osztálykirándulás), egyéni elbeszélgetések során megismeri a tanulókat.
- Rendszeres kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal. A felmerülő tanár-diák nézeteltérések megoldásában közreműködik.
- Keresi a kapcsolattartás lehetőségét a szülőkkel, gondviselővel, szükség esetén felkeresi őket.
- Segíti a tanulót a pályaorientációban.
- Tanulmányi kirándulásokat szervez.
- Elvégzi az osztályához köthető ügyviteli teendőket, adminisztrációs feladatokat. (bizonyítvány, napló, törzslap pontos vezetése).
- A Házi rendet megismerteti a tanulókkal, folyamatosan ügyel annak betartására. Kiemelt figyelmet fordít az igazolatlan késésekre és hiányzásokra.
- Részt vesz az iskolai hagyományok ápolásában, erősíti tanítványai iskolához való kötődést.
- Figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű tanulókat, pályázatok vagy egyéb lehetőségekről információt ad számukra.
- A félévi, valamint az év végi konferenciákon értékelést készít osztályának iskolában végzett közösségi, és tanulmányi munkájáról. Ekkor értékeli az osztályban tanulók magatartását és szorgalmát, az osztályban tanító kollegák, és a diákok véleményének figyelembe vételével.
- Kezdő évfolyamokon elvégzi a beiratkozáshoz szükséges előkészítő és adminisztrációs teendőket.
- Segít az érettségire való jelentkezés iratainak kitöltéséért. A továbbtanulási jelentkezési lapok rá vonatkozó részét felelősséggel igazolja.
- Tájékoztatást ad október 15-ig az osztályt érintő tanév végi vizsgakötelezettségekről.
- Félévente legalább egy szülői értekezletet tart.
- Elvégezteti az intézmény vezetése által elrendelt felmérések, kérdőívek osztályszintű lebonyolítását.
- Dokumentálja a naplóban a hiányzásokat, a jutalmazásokat, az elmarasztalásokat, a közösségi szolgálat teljesítését.
- Értesíti a szülőt a tanköteles tanuló első igazolatlan mulasztásakor, ill. ha a nem tanköteles kiskorú tanuló mulasztása a 10 órát eléri. Felhívja a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire.
- Kitölti az iskolavezetés által kért statisztikai lapokat.
- Elvégzi a pótvizsgák, osztályozóvizsgák szükséges adminisztrációját.
- Jelöli a naplóban a mindennapos testnevelés plusz két órás iskolai kötelezettsége alól felmentett tanulókat.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, az anyakönyvet és figyelemmel kíséri a változásokat, szükség szerint adminisztrál.
- Havonta ellenőrzi az érdemjegyeket a tanulók ellenőrzőjében.
- Legkésőbb egy hónappal a félév, illetve az év vége előtt írásban értesíti a bukáásra álló tanuló szüleit, gondviselőjét.

- Megírja és kiadja a félévi értesítőt, illetve év végén a bizonyítványt az ütemtervben meghatározott időpontok szerint.
- Óvja és vigyázza az osztályterem állagát, az abban bekövetkezett negatív változást, rongálást, haladéktalanul jelzi az intézmény vezetőjének.

6. AZ ISKOLA ÉLET- ÉS MUNKARENDJE, HAGYOMÁNYAI

6.1. A tanév rendje

A tanév pontos rendjét az iskolai munkaterv tartalmazza, melyet minden év szeptemberében az iskola igazgatója a szakmai munkaközösségek vezetőivel együtt készít el az Intézményi Tanács a Szülői Munkaközösség és a Diákönkormányzat javaslatainak figyelembevételével. Az iskolai munkatervet a nevelőtestület a szeptemberi nevelőtestületi értekezleten fogadja el.

6.1.1. A tanév rendje, kialakításának irányelvei

Az oktatás 5 napos heti rendszerben, órarend szerint folyik. Ez alól kivételt képeznek az ún. alternatív napok, melyeken az oktatás nem órarend szerint történik. Alternatív napok keretében taníthatunk minden évfolyamon a tavaszi, nyári iskolai szünetet megelőző időszakokban, valamint a Janus-napon. Ezek idejét és időtartamát az éves munkaterv határozza meg. Ilyen keretben oktatunk még a belépő évfolyamokon az tanév elején.

6.1.2. A szorgalmi időszak képzés szempontjából ismétlődő elemei

Tanévnyitó ünnepély	szeptember eleje
Alternatív napok: a belépő osztályok részére	tanévkezdéskor
Nevelőtestületi értekezlet	szeptember
Szülői értekezlet, SZM választmányi ülés	szeptember
Szeccskaavatás	szeptember
Aradi vértanúk napja (ünnepély osztálykeretben)	október 6. környékén
Nemzeti ünnep (iskolai ünnepély)	október 23. környékén
Fogadó órák	november
Nyílt napok, tájékoztatók az általános iskolák számára	Október - január
Matematika és idegen nyelvi versenyek az általános iskolások számára	november, december
Karácsonyi hangverseny	téli szünet előtt
TÉLI SZÜNET	december vége, január eleje
Sítábor	január vége, február eleje
Félévi konferenciák	január vége, február eleje
Nevelőtestületi értekezlet	február eleje
Szülői értekezlet	február
Szalagavató bál	január, február
Felvételi vizsgák az általános iskolások részére	Január, február
Nemzeti ünnep (iskolai ünnepély)	Március 15. környékén
Alternatív napok	Janus-nap előtt
Janus-nap	március 27. környékén
Bemutatkozunk (koncert)	március, április
TAVASZI SZÜNET	március vége, április eleje
Szülők-nevelők bálja	március, április
Fogadó órák	április
Zöld nap	május
Ballagás	május
Érettségi szünet	május
Tantestületi kirándulás	május-június
Alternatív napok	utolsó tanítási hét
Év végi helyi vizsgák	utolsó tanítási hét

Érettségi vizsgák	május, június
Osztályozó vizsgák	utolsó tanítási hét
Osztályozó konferenciák	június
Beiratkozás	június
Vízi táborok	június, július
Tanévzáró ünnepély	június
Iskolai külföldi utazások	időpontja változó

6.2. Az iskola heti rendje

Az iskolai munkatervben minden év elején pontosan meghatározott napokon a következő programok kerülnek megvalósításra.

- A hét első felében iskolavezetőségi értekezlet (igazgató, igazgatóhelyettesek, munkaközösség-vezetők).
- A hét egy előre meghatározott napján nagyszünetben nevelőtestületi tájékoztatót tartunk.
- A hét első felében egyik délutánra semmilyen iskolai programot nem teszünk. Ez a délután áll rendelkezésre a nevelőtestületi és munkaközösségi értekezletek megtartására esetleg egyéb műhelymunkák elvégzésére.
- Két előre rögzített napon a 8. órában az énekkaron kívül más állandó iskolai program nem tehető.
- A többi nap délutánja a szakkörök, diákkörök, sportkörök és DÖK rendezvények számára szabad.

6.3. A tanítási nap rendje

- Az iskola épületének nyitva tartását, az ügyeletet, a vezetők benntartózkodásának rendjét az SZMSZ szabályozza.
- 15,30 után diákprogram csak tanári felügyelettel szervezhető.
- A tanítás a Házirendben rögzített csengetési rend szerint, általában 45 perces tanórák keretében zajlik.
- Az iskola irodáiban az ügyfélfogadás az SZMSZ-ben rögzített időrend szerint történik.
- 7,40-től az 5. tanóra végéig csak a Házirendben szabályozott módon hagyhatja el diák az iskola épületét.

6.4. Iskolai hagyományaink

A szorgalmi időszak ismétlődő elemei mind az iskolai hagyományaink közé tartoznak.

Fontosnak tartjuk hagyományaink ápolását, hiszen iskolaközösségünk építésében, a gimnáziumhoz való ragaszkodás kialakításában, az oktatás – nevelés céljainak elérésében pótolhatatlan a szerepük.

Hagyományaink őrzése és ápolása minden alkalmazott és minden iskolai korosztály feladata.

Idetartoznak állandósult szokásaink, elfogadott magatartásmintáink és érintkezési formáink, valamint életünk visszatérő cselekményei és eseményei egyaránt. Mindezek a közösség életét megkönnyítik és megszépítik. Eredeti színt, légkört alakítanak ki, egyedivé és egyénivé tesznek, mellyel minden más hasonló közösségtől megkülönböztetnek bennünket.

Ilyen hatású az iskolai rend minden mozzanata, napról napra, hétről hétre, évről évre ismétlődő eseményei:

Pedagógiai programunkban közülük csak a legfontosabbakat emeljük ki:

A szecskaavatás játékos, jókedvű délutánon zajlik, amely iskolatörténeti vetélkedővel egybekapcsolva bevezeti az új diákokat gimnáziumunk életébe, hagyományainak, szokásainak ismeretébe. Az „Évkönyvekből”, „Kétévkönyvekből” felkészülve megismerkednek a tanuló gimnáziumunk múltjával, eredményeivel, hagyományával egyaránt.

E szokás a selmeci diákhagyományok folytatása, a felsőbb évfolyamaink ekkor avatják gimnáziumi polgárrá a 7. és 9. évfolyamos tanulókat

A Karácsonyi hangverseny ad alkalmat arra, hogy diák-szülő-tanár és mindenki, aki iskolánkhoz kötődik, együtt ünnepelje az európai kultúrkör egyik legszebb ünnepét. A tanulók megismerik egymás értékeit, kiemelkedő tehetségét. Az ünnep növeli az iskolai közösség érzelmi kohézióját, az egymás iránti szeretet, tisztelet kialakítását és a másokkal való jó együttműködés lehetőségét. Hangversenyünket lehetőség szerint a jogelőd gimnázium ősi fészkeben, a Pius templomban rendezzük.

A Janus-nap tisztelgés iskolánk névadója előtt. A megemlékezés a tantestület és a diákok közösen kialakított programjai szerint zajlik. Az ünnepélyt kedvező időjárás esetén a Barbakán-kertben, a Janus– szobor mellett tartjuk, az alkalomhoz illően a virágzó mandulafák tövében. Ekkor történik az Aranykoszorús és a Kiskoszorús Janus Jelvények átadása, amely kitüntetések a kiemelkedő teljesítményt nyújtó januszista diákok vehetik át.

A Janus-napra meghívjuk iskolánk nyugdíjas tanárait is, akikkel együtt ünnepelünk ilyenkor.

Az Alternatív napok rendezvényire a illetve a Janus– naphoz vagy tavaszi szünethez kapcsolódva kerül sor. Ez a tanórán kívüli oktatás – nevelés céljait szolgálva nyújt programokat az osztályok, a diákok számára. Ekkor felmenő rendszerben, meghatározott terv szerint, a különböző korosztályoknak megfelelő programot kínálunk. Itt is sor kerülhet az iskolai projektek, témahetek, témahetek megvalósítására.

A Bemutakozunk rendezvényünk lehetőséget nyújt arra, hogy az iskolában működő művészeti diákkörök, valamint bármely művészeti ágban kiemelkedő produkciót nyújtó diákok is nagyobb nyilvánosság előtt felléphessenek, számot adhassanak tehetségükről. Ezen a tavaszi estén láthatunk színjátásokat, szavalókat, zenészeket, táncosokat és egyéb produkciókat. Ez az alkalom nemcsak diákjainknak kínál fellépési lehetőséget, hanem alkalmat ad arra is, hogy az érdeklődők megismerhessék a gimnáziumunkban zajló művészeti életet is.

Az új évfolyamok év eleji foglalkozásai, táborozása kiváló ismerkedési lehetőség minden tanév elején az újonnan érkező osztályaink számára. Nemcsak az új közösség kialakításában van ennek fontos szerepe, hanem segít iskolánk történetének és életének megismerésében, bevezeti az újonnan érkezőket sajátos szokásainkba, hagyományainkba, és tájékoztatást ad nekik elvárásainkról, lehetőségeinkről és a Diákönkormányzatunkról.

Hagyományaink adják meg a kereteit az évről évre megrendezésre kerülő **ünnepélyeinknek** is pl.: évnnyitó, évváró, szalagavató bál, ballagás, iskolai megemlékezések.

Sajátos szokások is kapcsolódnak mindezekhez, mint a ballagás a gimnázium falai közül a Barbakán Janus-szobrához, illetve a Szalagavató ünnepélyen a végzősök iskolai életéről készített bemutató.

Hagyományápoló rendezvényeinket nevelési céllal mindig a tanulók bevonásával bonyolítjuk le.

6.5. Belső kommunikáció és a kapcsolattartás rendszere

6.5.1. Az iskolavezetés kapcsolata az alkalmazotti közösséggel

A heti rendszeres iskolavezetőségi értekezleteken (igazgató, helyettesek, kincstárnok, munkaközösség-vezetők,) kerülnek megbeszélésre a megoldandó feladatok, az iskolai életben adódó problémák. Ezeknek a megbeszéléseknek a tartalmát, az itt születő döntéseket közvetítik a munkaközösség-vezetők a nevelőtestület, illetve a gazdaságvezető a technikai dolgozók felé.

Az itt felmerülő ötletekről, megoldási módokról a munkaközösség-vezetők tájékoztatják a nevelőtestület tagjait, s a közalkalmazotti vélemények, új problémák, gondok elsősorban a fent említett vezetők közreműködésével jutnak el ezeken a vezetőségi értekezleteken az iskolavezetéshez. Így az információáramlás - ha közvetett úton is - oda-vissza irányba megvalósul. Természetesen minden közalkalmazottnak lehetősége van a közvetlen megbeszélésre is.

Az igazgató a nevelőtestületi, közalkalmazotti vagy egyéb értekezleten tart kapcsolatot az alkalmazotti közösséggel (egész napos, délutáni, ill. nagyszünetben tartott értekezletek).

6.5.2. Az iskolavezetés kapcsolata a diákközösséggel

A diákok gondjai, problémái az osztályfőnökökn, az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjén, az igazgatóhelyetteseken, valamint a DÖK-on és a DÖK-ot segítő tanáron keresztül juthatnak el az iskolavezetéshez. Ezek a csatornák biztosítják a rendszeres, kétirányú információáramlást. A DÖK vezetője, tisztségviselői és bármely diák közvetlen úton is fordulhat az iskola igazgatójához.

6.5.3. Kapcsolatok a munkaközösségek között

A munkaközösség-vezetők rendszeres vezetőségi értekezleten való találkozása, az összevont munkaközösségi értekezletek biztosítják a kapcsolatot és információ áramlást a munkaközösségek között. Ezt segíti még az a tény is, hogy a legtöbb tanár két munkaközösségnek is tagja.

6.5.4. Kapcsolat a Közalkalmazotti Tanáccsal és a szakszervezetekkel

Az iskolavezetés folyamatosan közvetlen kapcsolatot tart a Közalkalmazotti Tanáccsal, és választott tisztségviselőin keresztül a szakszervezetekkel. E kapcsolattartás a Munka Törvénykönyvének, és a KJT-nek megfelelő formában történik. A tanácskozások időpontját a felmerülő problémák határozzák meg.

7. A TANULÓI JOGVISZONYHOZ KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSAINK

7.1. Tanulói részvétel az iskola közéletében

A tanulói részvétel legfontosabb fóruma a Diákönkormányzat (DÖK). Az iskolai DÖK az osztályközösségekre épül. Munkáját a DÖK-segítő tanár támogatja.

A diákönkormányzat tevékenységét a DÖK (esetleg DÖK-ök, mert jogszabály szerint több is lehet) SZMSZ-e szabályozza, éves programját az iskolavezetéssel egyeztetve szervezi.

Az iskolai DÖK kapcsolatot létesíthet iskolán kívüli diákszervezetekkel.

Az iskolai diákpanaszok az iskola több fórumán is kezelhetők. A diák panasszal, észrevétellel fordulhat

- ◆ a szaktanárhoz,
- ◆ az osztályfőnökhöz,
- ◆ a Diákönkormányzathoz
  - közvetlenül,
  - DB titkárokon keresztül,
  - érdekvédelmi felelősökön keresztül,
- ◆ az iskolavezetés bármely tagjához,
- ◆ a Szülői Munkaközösséghez.

A diákok részt vesznek az iskolai rendezvényekkel kapcsolatos munkafolyamatokban.

(Pl. nyílt napok, versenyek, ünnepek, hagyományos rendezvényeink, saját rendezvényeik.)

7.2. Szülői részvétel az iskola életében, kapcsolattartás a szülői közösséggel

A szülőket iskolánk a legfontosabb partnerének tekinti. Velük szorosan együttműködve érhetjük csak el kitűzött céljainkat. A szülői vélemények, elégedettségek, elégedetlenségek, javaslatok összegyűjtésének rendszerét a minőségirányítási program írja le. A véleménynyilvánítás szervezett rendszerén kívül iskolánk lehetőséget biztosít a szülő számára jogainak gyakorlására, valamint segíti a szülőket kötelességük teljesítésében. A szülők már az iskolaválasztás időszakában megismerkedhetnek az iskolával (nyílt napok, tájékoztatók), pedagógiai programunkkal, házirendünk lényeges pontjaival. Személyesen vagy a Szülői Munkaközösségen keresztül szerezhetnek érvényt jogaiknak. A szülők képviselhetik magukat az iskolai alapítványok kuratóriumaiban.

Lehetőség szerint a szülőket bevonjuk ismeretterjesztő és tudományos előadások tartásába, és iskolai rendezvényeink szervezésébe.

Szorgalmazzuk a tanár-diák-szülő, tanár-szülő találkozók megszervezését.

Bármilyen szülői támogatást, javaslatot, kezdeményezést az iskolavezetés szívesen fogad.

Nevelőtestületünk a közvetlen információcsere következő módjait kínálja a szülőknek:

- szülői értekezlet (évente 2 alkalommal: a 7. és a belépő 9. évfolyam első szülői értekezletén az osztályban tanító tanárok bemutatkoznak, elvárásaikat ismertetik. Ezt követően az osztályban tanító új tanárok hasonlóan veszik fel a kapcsolatot a szülőkkel.
- Nyelvi szülői értekezlet: a nyelvvizsgára és az idegen nyelvi érettségire való felkészülésről tájékoztatjuk ilyenkor a szülőket.
- Érettségi tájékoztató: az érettségi felkészítések lehetőségeiről, és a kétszintű érettségi követelményeiről, valamint lebonyolításáról adunk tájékoztatást itt a szülőknek.
- Fogadóóra (este): a tanév során félévenként fogadóórát tartunk.
- Egyéni fogadó óra: személyes megbeszélés alapján előre egyeztetett időpontban a szülők rendelkezésére állunk.

Nevelőtestületünk az írásbeli információátadás és tájékoztatás terén a következő lehetőségeket biztosítja a szülők számára:

- **Szülői levelek:** Hagyományunk, hogy az új tanév elején, félévkor és év végén levélben fordulunk a szülőkhöz.
  - A tanév kezdetén a fő feladatokról tájékoztatunk, kiemeljük a Házirend lényeges pontjait, megfogalmazzuk az év kiemelt programjait, és mellékeljük az éves ütemtervet. Ez utóbbi az egész év során jó támpont az iskolával való kapcsolattartásban, illetve programszervezésben, valamint a különböző lehetőségek közül is válogathatnak ez alapján az érdeklődők.
  - Félévkor az alapítványunk által végzett munkáról, és az anyagi források felhasználásáról adunk tájékoztatást.
  - Év végén a szülői levél beszámol az egész év lényeges eseményeiről, sikereiről. Ekkor kapja kézhez mindenki a sport és tanulmányi versenyek névvel feltüntetett eredményeinek összefoglalását.
- **Kétévkönyv:** Az évenkénti megjelenés helyett kétévente jelentetünk meg évkönyvet, melynek sajátos neve így „Kétévkönyv” lett.
  - Ebben cikkeket, riportokat, tanulmányokat lehet olvasni iskolánk életével, tanulóival, eseményeivel kapcsolatban, illetve iskolatörténeti összefoglalót is közöl.
  - A versenyek eredményeit is tartalmazza e dokumentum, ezért a Kétévkönyv megjelenésekor év végén szülői levelet nem fogalmazunk.

7.3. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

7.3.1. Az SNI tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Gimnáziumunkba csak olyan SNI tanulót tudunk fogadni, aki enyhe mozgásszervi, látásbeli vagy hallásbeli fogyatékossgal, illetve dyslexia, dysgrafia részképességi zavarral rendelkezik. A szakhatósági intézmény által adott szakvélemény alapján az intézmény vezetője határozatot hoz a tanuló további tanulmányi kötelezettségéről. A szakértői vélemény alapján a pedagógusok egyénhez igazított munkaformák, módszerek alkalmazásával végzi a tanulók oktatását és értékelését.

A szakértői vélemény alapján szükség esetén fejlesztő pedagógushoz irányítjuk a tanulót.

7.3.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat segítjük, hogy megtalálják helyüket iskolánkban, az osztályukban.

Ezek a tanulók a diákok többségétől szembetűnően eltérő magatartással, vagy értékrenddel, vagy eltérő anyagi háttérrel kerülnek az iskolába. Fontos, hogy az osztályban tanító szaktanárok beilleszkedést segítő tevékenységüket egymással és az osztályfőnökkel együttműködve végezzék. A félévi, tanév végi konferenciák, az eseti „rész nevelőtestületi” értekezletek - ahol az osztályban tanító szaktanárok vesznek részt - jó fórumok, hogy ezekről a problémás tanulókról, a velük kapcsolatos teendőkről részletesen beszéljünk.

A szaktanároknak a tanítási órán több lehetőséget adnak az ilyen tanulók szóbeli megnyilatkozására. Korrekt, a felelet pozitív oldalát hangsúlyozó motiváló értékeléssel segítjük ezeknek a tanulóknak a fejlődését. Fontos, hogy a tanuló társaival együtt érezze, hogy munkájának van értelme, értéke (motiváció). Ez sokat segít a csendes, visszahúzódo, nehezen megnyíló és kapcsolatot teremtő tanulóknak.

Az osztályfőnök feladata elsősorban - a szaktanárok segítségével támaszkodva – az ilyen gondokkal küszködő tanulók felismerése. Az iskolai közösségi élettel kapcsolatos tevékenységbe

- mint osztályrendezvény, karácsonyi műsor, színházlátogatás szervezése – bevonjuk ezeket a tanulókat. Az osztálykirándulás kapcsán kaphatnak kisebb szervezési feladatokat.

Az osztályfőnök kötelessége, hogy az ilyen tanulók szüleit tájékoztassa a felmerült nehézségekről, hiszen e problémák gyakran mint kompenzáció, pótcselekvés jelennek meg az iskolában. Ilyen esetekben a szülőkkel együttműködve kell kideríteni e viselkedés okát

Az alternatív napok személyiségfejlesztő tevékenységeit és programjait is fel kell használni e problémák kiküszöbölésére.

7.3.3. A tehetséges tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Az iskolai **tehetséggondozást** szolgálják a hatévfolyamos, az emelt óraszámú és a tagozatos osztályok indításán, valamint a csoportbontásokon kívül a diákkörök is.

A sportkörök hivatottak ellátni a mindennapos testnevelés +2 óráját és a tehetséggondozást a sport területén.

A CXC/2011 számú Köznevelésről szóló törvény 3. melléklete szerint biztosított órák függvényében nyílik lehetőségünk a tanulók tehetséggondozását szolgáló diákkörök működtetésére. Ezek a következők:

- ◆ énekkar
- ◆ magyar és idegen nyelvű diákszínpadok
- ◆ tantárgyi szakkörök (tanulói igény szerint)
- ◆ művészeti szakkörök

Az alábbi tevékenységekkel támogatjuk tehetséges tanulóink fejlesztését:

- Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséges tanulók kiválasztására
- Tanórai foglalkozásokon differenciált oktatási formát biztosítunk részükre
- Széles skálát átfogó tehetséggondozó szakköröket és diákköröket szervezünk
- Szükség egyedi tanrendet és patrónus tanárt biztosítunk részükre
- A patrónus tanár egyéni fejlesztési tervet készít számukra
- A kiemelten tehetséges tanulókat szükség esetén adekvát tehetségpontokhoz irányítjuk.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az OKTV-en vagy más versenyen való indításukra
- Az iskola anyagiakban is támogatja a tanulók versenyeztetését
- Az iskola teret biztosít az iskolában való bemutatkozásukhoz

7.3.4. A hátrányos helyzetű tanulókkal, az egyenlő bánásmóddal és a tanulók esélyegyenlőségével kapcsolatos pedagógiai tevékenység

- ◆ A nevelő-oktató munkában a hátrányos helyzetű tanulókat nyilvántartjuk és fokozott figyelmet fordítunk rájuk.
- ◆ A hátrányos helyzetű tanulókat érintő pályázatokat folyamatosan figyeljük, segítséget adunk a nyújtás a pályázatok elkészítéséhez.
- ◆ A végzős diákokat tájékoztatjuk az aktuális szociális alapú ösztöndíjpályázatokról.
- ◆ Tankönyvtámogatás során rászorultsági alapon ingyenes tankönyvet biztosítunk részükre.
- ◆ A tanulók versenyeken és Helikonon való részvételét támogatjuk, ehhez anyagi forrásokat kutatunk fel.
- ◆ Egyenlő hozzáférést biztosítunk minden tanuló számára az iskolai taneszközökhöz és a könyvtárhoz.
- ◆ Egyenlő hozzáférést biztosítunk a hangversenyekhez, színházi előadásokhoz és a kulturális rendezvényekhez.
- ◆ Az Iskolai esélyegyenlőségi tervet aktualizáljuk és végrehajtjuk.

7.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Gimnáziumunkba a tanulók felvételi vizsgával kerülnek be. A felvételi vizsgán mérjük a választott tagozatnak megfelelő tantárgyi tudást, valamint a matematikai logikai és szövegértési alapkompenciákat. Figyelembe vesszük az általános iskolai eredményeket.

Kicsi a valószínűsége, hogy a felvételi vizsga után tanulási kudarcnak kitett tanuló kerüljön iskolánkba.

Ha mégis, akkor ezek az esetek az alábbiak lehetnek:

1. Valamely tantárgyból egyes tanulók tárgyi tudásbeli hiányosságokkal rendelkeznek.
2. A felvételi ellenére mégis szövegértési vagy matematikai logikai alapkompencia hiánnyal küzd néhány tanuló.
3. Tanulási módszertani, technikai hiányosságokkal rendelkeznek egyes tanulók.
4. Egyes tanulók részképességzavarral rendelkeznek.
5. Megváltozott családi vagy egyéb környezeti körülmények teszik lehetetlenné a tanulást.

Az 1. és 2. esetben - ha a hiányosságok mértéke a tanórai pótlás lehetőségét meghaladja - a minőségügyi kézikönyvünk eljárásai szerint felzárkóztató foglalkozáson pótoljuk a hiányosságokat.

A 3. esetben pedagógiai programunk cél- és feladatrendszer, valamint tantárgyi helyi tanterveink feladatul szabják tanárainknak saját tantárgyuk tanulási technikájának az elsajátíttatását.

A 4. esetben a részképességi zavarok kezelésére nem vagyunk felkészültek. Ilyenkor megfelelő szakemberhez irányítjuk a tanulót. Az adott tanuló számonkérésénél ebben az esetben – ha lehetséges – figyelembe vesszük a szakértői bizottság szakvéleményét.

Az 5. esetben az osztályfőnök segítséget nyújt a tanulónak kérjük, súlyosabb esetben a gyermekjóléti szolgálathoz irányítjuk a tanulót.

Felzárkóztató foglalkozásokat elsősorban a beérkező diákok számára 7. és 9., esetleg 10. évfolyamon szervezünk. Ezek mindenkor célja, hogy a csoportok, osztályok tagjai megközelítően hasonló szintről folytathassák tovább tanulmányaikat. A felzárkóztató foglalkozások tehát mindig időszakosak, a beérkező diákok hátrányainak kiküszöbölését szolgálják, csak meghatározott ideig tartanak. E hátrányok felismerését szolgálják a bejövő évfolyamokon íratott diagnosztizáló, szintező felmérések. A tanulói felzárkóztatásra elsősorban a magyar és idegen nyelvek és a matematika területén látszik igény.

Rendszeres felzárkóztatásokat a felsőbb évfolyamokon nem tartunk. Betegség vagy egyéb ok miatti hosszabb hiányzás esetén a szaktanárok segítik kötött munkaidejükben az időlegesen lemaradókat.

Felzárkóztatásra rendkívüli esetben egyéni (1-3 fő) foglalkozás keretében is lehetőség nyílhat.

7.5. Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az ifjúságvédelemmel összefüggő munka terén a tanárok, osztályfőnökök és az iskola vezetés közös feladatai:

- A gyermekjogok ismerete
- Az egészséges életvitel kialakítása (fiziológiai szükségletek, tanulók napirendje)
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók megismerése, nyilvántartása
- Anyagi, szociálisan hátrányos helyzetű tanulók támogatása (SZM - iskolai segély-, alapítványok, önkormányzati segélyek)
- A gyermek személyiségfejlődése érdekében, az azt gátló tényezőkről az osztályban tanító kollégák tájékoztatása (pl.: haláleset, válás, iskolakerülés, szülő börtönbüntetése, munkanélküliség a családban, alkoholista szülő stb.)
- A felvilágosító munka megszervezése (káros szenvedélyek, negatív hatások)
- A különböző egészségkárosító szerekkel történő élés egészségi és jogi kockázatainak tudatosítása
- Konfliktuskezelő tréningek szervezése

Ezt a munkát igazgatóhelyettesi szinten koordináljuk. A munka során az alábbi csoportokkal és szervezetekkel tartunk kapcsolatot:

- ◆ család
- ◆ kollégiumi nevelők
- ◆ iskolaorvos

- ◆ pszichológus (Ideggondozó Intézet)
- ◆ logopédus
- ◆ Gyermekjóléti Szolgálat
- ◆ Drog Intézet
- ◆ Gyámügy
- ◆ Ifjúságvédelmi szervezetek

A tanulók egészségét vagy nagyobb csoportját érintő problémák megoldására vagy megelőzésére jó alkalmat kínál az alternatív napok rendszere.

7.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az iskola a saját erejéhez, erőforrásaihoz mérten a rászorulóknak segítséget nyújt.

Az e téren meglévő hátrányos helyzet sokszor nehezen ismerhető fel. Ennek felismerésében alapvető szerepe van az osztályfőnököknek, az osztályban tanító szaktanároknak.

E tanulók támogatását koordinálja iskolánk szociális bizottsága.

Támogatási formák, tevékenységek

- ◆ pénzübeli támogatás diákjainknak a SZM szociális keretéből (szociális bizottság)
- ◆ a központi tankönyvtámogatás differenciált elosztása (nevelőtestület)
- ◆ helyi, önkormányzati, állami támogatások felkutatása és megpályázása

7.7. Könyvtár

A könyvtár feladata, hogy eszközeivel, lehetőségeivel segítse a pedagógiai programban rögzített célok, feladatok megvalósulását. Szakszerű, sokoldalú és folyamatosan gyarapodó szolgáltatásaival korszerű információs bázisként segíti az iskola napi működését. A cél- és feladatrendszer kiemelt feladatokat ró iskolai könyvtárunkra.

Legfontosabb feladatai:

- A szükséges ismerethordozók biztosítása (hagyományos és modern dokumentumokat, illetve információkat az iskola pedagógusai és diákjai számára)
- A tanulók könyvtárhasználóvá nevelésének megalapozása (szervezeti és egyéni formában)
- A nevelőtestülettel együttműködve segít kialakítani a kívánatos olvasási-tanulási szokásokat, segíti az önművelődés igényének, az önálló tájékozódás képességének kialakítását, a problémamegoldó és alkotó gondolkodásnak a fejlesztését, hozzájárul a tanulók általános műveltségének emeléséhez.
- Sokoldalúan szolgálja a pedagógusok oktató-nevelő munkáját, felkészülését.

Szolgáltatásai:

- kölcsönzés
- „helyben olvasás” biztosítása (könyvek, CD-ROM)
- Internet használat biztosítása
- könyvtári órák
- tanácsadó, tájékoztató tevékenység
- segítségnyújtás különböző egyéni tanulói feladatokhoz (pl. referátumok elkészítéséhez, különböző tanulmányi versenyekhez, egyéni tanuláshoz – tanításhoz, iskolai műsorokhoz stb.)
- előjegyzés
- másolat készítése (fénymásoló)
- lemezen leadott anyagok nyomtatása
- a tartós tankönyvek nyilvántartása, kölcsönzése

7.8. Az iskola egyéb szolgáltatásai

7.8.1. Az iskola egyéb ingyenes szolgáltatásai

- ◆ Iskolaorvosi szolgálat
- ◆ A DÖK rendezvényeihez terem, technikai berendezések, tanári felügyelet
- ◆ A DÖK működéséhez szükséges iroda, berendezések
- ◆ A DÖK-iroda működtetése
- ◆ Iskolai Sportkör működtetése, a tanulók igényeinek megfelelő szakosztályok kialakítása, tömegsport igények kielégítése, sportrendezvényekre történő mozgósítás, sportágak házigazdságainak megszervezése és lebonyolítása
- ◆ Szakkörök, diákkörök
- ◆ Filmklub
- ◆ Iskolarádió
- ◆ Iskolaújság
- ◆ Hangversenybérlet
- ◆ Színházbérlet
- ◆ Versenyek nevezési díja és útiköltsége

7.8.2. Részben vagy egészben önköltséges szolgáltatások

- ◆ Minden évben a diákok saját költségére, de kedvező áron a következő programok megszervezésére vállalkozik iskolánk:
  - osztályszinten szervezett tanulmányi kirándulások
  - iskola által szervezett táborok
  - külföldi diákcsere programok (kiutazás és vendégfogadás)
  - tanulmányi és egyéb iskolák közötti versenyeken való részvétel
  - diákszínházi fesztiválokon való részvétel
- ◆ Pécs városában központi kollégiumi és menzarendszer működik. Térítési díj ellenében diákjaink a Központi és a Pollack Menzát vehetik igénybe. A lányok számára a Kodály Zoltán Kollégiumban, a fiúk részére a Hunyadi Mátyás és a Hajnóczy Kollégiumban biztosítunk elhelyezést. A menzával és a kollégiumokkal való kapcsolattartást iskolánk magára vállalja.
- ◆ Iskolai kulturális szolgáltatások
  - színházjegy
  - iskola-mozi
  - ballagási dekorációk, és kiegészítők
  - iskolai rendezvények
  - fénymásolási anyagok
  - INTERNET klub
- ◆ Tanulói balesetbiztosítás
- ◆ Iskolai higiéniai eszközök biztosítása
- ◆ Önköltséges tanfolyamok, szakkörök (Amennyiben a diákok igénylik és a szülők fizetik.)

8. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

8.1. Előzmények

A környezet- és természetvédelmi nevelés szinterei és állomásai a Janus Pannonius Gimnázium és Szakközépiskolában az elmúlt 20 évben folytonossági sorba rendezhetők. Az alább felsorolt, változatos tanórán kívüli és tanórai tevékenységeink során különböző mélységig és különböző számban kapcsolódtak be iskolánk diákjai és tanárai a környezeti nevelés folyamatába.

A felsorolt előzmények közül a nemzetközi GLOBE programban és Jane Goodall mozgalmában való tevékenység napjainkban is zajlik.

- ◆ Szivárványharcosok diákköre
- ◆ Kitaibel mozgalom
- ◆ Természetvédelmi kiállítás
- ◆ Ember és Környezete ismeretrendszer tanítása
- ◆ Természettudományos osztály
- ◆ Iskolánk kapcsolódása a „Mecseki séták” vetélkedőhöz
- ◆ Bekapcsolódás az „Air pollution project Europe” nemzetközi légszennyezési projektmunkájába
- ◆ A nemzetközi GLOBE program
- ◆ Jane Goodall Rügyek és gyökerek mozgalma
- ◆ Kapcsolódásunk környezetvédelmi szervezetekhez

Az előrelépést a továbbiakban iskolánk számára az jelenti, ha több kollégánk azonosul a környezeti nevelés cél- és feladatrendszerével, és mindennapi munkájukat egyre inkább áthatja a fenntarthatóság pedagógiájának elve és gyakorlata.

A gondjainkra és felelősségünkre bízott generációk tőlünk várják azokat az ismereteket, amelyek lehetőséget biztosítanak számukra az egészséges élethez és környezethez.

Egyre többen ismerik fel pedagógustársaink közül, hogy korunk legnagyobb kihívásai:

- ◆ meg tudjuk-e óvni környezetünket a civilizációnk okozta további pusztítástól,
- ◆ tudunk-e a jelenleginél egészségesebben élni?

8.2. Környezeti neveléssel kapcsolatos céljaink

Az 1998-ban bevezetett NAT-re épülő oktatás előírja a környezeti nevelés kereshetervének alkalmazását.

Összhangban az UNESCO, a NAT és iskolai pedagógiai programunk nevelési céljaival az iskolánkban folyó környezeti nevelés során:

Olyan fiatalokat szeretnénk nevelni, akiknek magukhoz, embertársaikhoz, élő- és élettelen környezetükhöz való viszonyát értéktisztelet és értékteremtés jellemzi, és ez a hozzáállás nyilvánul meg az életvezetésükben is.

Célunk, hogy diákjaink:

- ◆ Pozitív énképpel és jövőképpel rendelkezzenek,
- ◆ Törekedjenek lokális, regionális és globális környezetük megismerésére,
- ◆ Tiszteljék, értékeljék és élvezzék világunk szépségét és harmóniáját,
- ◆ Törődjenek szűkebb és tágabb környezetükkel,
- ◆ Ismerjék fel az őket körülvevő környezeti problémákat,
- ◆ Alakuljon ki bennük olyan fajta hozzáállás és elkötelezettség, hogy a jelenlegi problémák megoldásán és újabbak megelőzésén dolgozzanak.

8.3. A környezetnevelési célok elérését segítő feladatok, tevékenységek

A környezeti nevelés program már nem kötelező eleme az iskola pedagógiai programjának, de ez a program a tanulmányaikat 2013-előtt megkezdő tanulókra vonatkozik, így megtartjuk.

8.3.1. Az oktatás terén

- ◆ A célrendszerben vázolt magatartásmintákat kialakító és megerősítő ismeretrendszer elemeit közvetítjük.
- ◆ Törekedünk a környezeti tartalmú ismeretelemek szintetizálására.
- ◆ A személyes belső világunk és környezetünk között fennálló érdekellentéteket minél több módszer és tananyagtartalom segítségével próbáljuk megláttatni. Ezzel párhuzamosan a tolerancia, az egyensúlykeresés és a kompromisszumkészség jelentőségét hangsúlyozzuk.
- ◆ A műveltségterületekhez kapcsolódó tananyagokkal az egyes környezeti problémák megoldásának különböző alternatíváit tárjuk fel.
- ◆ Tanórán kívüli tevékenységek során külső előadókkal és iskolán kívüli helyszíneken tovább bővítjük és erősítjük a környezet tárgyú ismereteket.
- ◆ Minden lehetséges alkalommal felhívjuk a figyelmet arra, hogy az ember és környezetének egészsége a lehető legszorosabb kölcsönhatásban áll egymással.

8.3.1. Az oktatásszervezés terén

- ◆ Az iskola helyi tantervében és pedagógiai programjában kiemelt szerep jut a környezeti nevelésnek.
- ◆ Az iskola dolgozóival megismertetjük a környezetbarát iskolamodellt.
- ◆ A fenntartható fejlődés és a környezeti nevelés témaköreiben igény szerint belső továbbképzéseket tartunk.
- ◆ Kihasználjuk a tantárgyközi koncentráció lehetőségeit.
- ◆ A tanórán kívüli tanulási formák egyre bővülő választékát biztosítjuk pl.: terepgyakorlat, projekt, erdei iskola.
- ◆ A jobb feltételek biztosítása céljából figyeljük a pályázati lehetőségeket, pályázatokat írunk, tevékenységeinkhez szponzorokat keresünk.
- ◆ Mindezeknek a környezetpedagógiai oktató, nevelő és szervezési munkáknak az összehangolására környezeti nevelési munkacsoportot hívunk életre.

8.3.3. A iskolai nevelés terén

- ◆ Az iskolai, tantermi környezetet folyamatosan fejlesztjük.
- ◆ Egy – egy iskolai szinten kezelhető, környezeti neveléssel kapcsolatba hozható probléma kapcsán megoldási javaslatokat dolgozunk ki.
- ◆ Osztályfőnöki nevelőmunkánkban időt és helyet biztosítunk az önismereti és konfliktuskezelési technikáknak.
- ◆ Tanítványainkkal érzékeltetjük, hogy az élőlények és környezet egymásra kölcsönösen hatnak.

8.4. TEVÉKENYSÉGEK MŰVELTSÉGTERÜLETENKÉNT

A környezeti nevelés a NAT közös követelményei között kiemelt nevelési terület. Kereszttantervi jellege miatt érvényesülnie kell minden műveltségterületben az ezekhez tartozó tantárgyakban és tanórán kívüli tevékenységekben egyaránt.

8.4.1. Anyanyelv és irodalom

- ◆ Az anyanyelvi környezet tisztaságának megőrzése fontos feladat az iskolában.
- ◆ Az irodalmon keresztül fejlesztjük a képzelőerőt, és az élménybefogadás képességét.

8.4.2. Idegen nyelv

- ◆ A nyelvi képzésben használt tankönyvek mindegyike témakörként is foglalkozik a környezetvédelemmel, környezetszennyezéssel.
  - A környezeti vonatkozású témákat idegen nyelven beszéljük meg.
  - Az idegen nyelv eszköz más kultúrák, más természeti értékek megismeréséhez és megértéséhez.
  - A német, lengyel, erdélyi testvériskola-kapcsolatok ápolása az adott kultúrák közti különbségek megértésére, elfogadására teremt lehetőséget.
- ◆ A környezet és természetvédelem ugyanakkor érettségi témakör is.
  - Tanítása során felhívjuk a figyelmet a globális környezeti problémákra, a környezetvédelem lehetőségeire.
  - Szólunk a környezetvédelem jelentőségéről a szűkebb lakókörnyezetben.
  - Megbeszéljük, mit tehetünk a környezet kímélése érdekében a mindennapi élethelyzetekben: pl. bevásárlás, közlekedés, iskola, otthon.
  - Felhívjuk a figyelmet a környezetvédelmi akciókra: pl. szelektív hulladékgyűjtés.
- ◆ A környezettudatos nevelésre a célnyelvi országokban nagy hangsúlyt fektetnek. Ez számunkra is követendő példa.
  - Az idegen nyelv segít a célnyelvi országokban működő környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek, intézmények tevékenységének bemutatásában és megismerésében.
  - Ezáltal is elősegítheti a globális környezeti problémák megoldására irányuló nemzetközi együttműködést.
  - Gördülékenyebbé teheti a nemzetközi társas kapcsolatok építését és ápolását.
- ◆ Mindezekkel az oktatási és nevelési helyzetekkel példákat adunk arra, hogyan valósítható meg a természet és az ember harmóniája.

8.4.3. Matematika

- ◆ A 7.-12. évfolyamokon úgy választunk szöveges feladatokat, hogy azok a környezeti nevelést is segítsék.
- ◆ Grafikonok, diagramok elemzése során felhasználunk környezeti vonatkozású statisztikai adatokat / pl. a GLOBE környezeti nevelési program iskolánk diákjai által mért és nemzetközi adatbázisát /.

8.4.4. Informatika / digitális kultúra

Az informatikai eszközök nagyon sok lehetőséget biztosítanak a környezet- és egészségtudatos magatartás formálásában.

Az Interneten fellelhető információk segítségével a diákok

- ◆ szembesülhetnek az aktuális környezeti problémákkal, globális és lokális viszonylatban;
- ◆ tanulmányozhatnak különböző környezetvédelmi technológiákat;
- ◆ megismerhetnek fenntartható fejlődéssel kapcsolatos elképzeléseket, vitákat;
- ◆ olvashatnak hazai és külföldi nemzeti parkokról;
- ◆ betekinhetnek különböző természet- és egészségvédelemmel foglalkozó un. On-line sajtótermékekbe, stb.;
- ◆ lehetőségük van a környezet és egészség kölcsönhatásaival foglalkozó, dohányzással, alkohol- és drogfogyasztással kapcsolatos weboldalak nyomon követésére.

Kellő időráfordítás és érdeklődés mellett az informatika környezetvizsgálati adatok értékelésére, környezeti folyamatok modellezésére is felkészít, segítve egy reális jövőkép kialakítását;

- ◆ Statisztikai programokat készíthetnek szűkebb környezetük egészségtudatos magatartásának feltérképezéséhez;
- ◆ Pl. a GLOBE programmal kapcsolatban informatikai eszközökkel önálló adatgyűjtést és feldolgozást is végezhetnek (táblázat és adatbázis kezelés);
- ◆ Szűkebb, esetleg tágabb környezetük alaposabb megismerése után – programok, űrlapok készítésével – kiszámíthatják „öko-lábnyomukat”.

8.4.5. Ember és társadalom

- ◆ A történelem tantárgyban történelmi korszakokon keresztül nyomon követjük az emberi társadalom és az azt körülvevő környezet kölcsönhatását.
- ◆ Egyes korszakok átfogó elemzésekor a fenntartható fejlődés szempontjait figyelembe vesszük.

Bemutatjuk:

- ◆ egyes kultúrák történetét meghatározó természeti tényezőket;
- ◆ a fenntartható fejlődésben rejlő lehetőségeket és korlátokat;
- ◆ a környezeti hatások tükrében egyes emberi közösségek, társadalmak demográfiai fejlődését;
- ◆ az emberiség történetében alkalmazott gazdálkodási módok környezeti hatásait (például: vad talajváltó gazdálkodás, monokultúras növénytermesztés);
- ◆ az emberiség környezetet átalakító tevékenysége következtében megjelenő romboló hatásokat (például folyószabályozás);
- ◆ a modern kori városiasodás hatását a környezetre (például meddőhányók, szeméttelpek létrehozása, veszélyes hulladékok nem megfelelő kezelése), és ezeket a hatásokat kompenzáló módszereket (például rekultiváció, környezetbarát technikák alkalmazása);
- ◆ a gazdasági növekedés mítoszának ellentmondásosságát, korlátait;
- ◆ a gazdaság eltartó képességének alakulását a társadalmak életkor szerinti megoszlásának tükrében (demográfiai csapda);
- ◆ azokat a tényeket, amelyek figyelembe vétele vagy figyelmen kívül hagyása alapvetően és kölcsönösen befolyásolta a történelmi eseményeket és a környezetet;
- ◆ hogy a természet felelőtlen kizsákmányolása milyen környezeti károkat okozott a történelem során.

Segítjük az egyes kultúrák megismertetésén keresztül:

- ◆ a diákokat rendszer-szemléletű gondolkodásuk kialakításában,
- ◆ annak elfogadását, hogy az emberiség számára mindig csak egyes problémák kezelésére, megoldására nyílik mód, és nem találhatunk végső megoldást társadalmi és környezeti problémáikra,
- ◆ a kulturális eltérések iránti tolerancia kialakulását, a kultúrák békés egymás mellett élése előnyeinek felismerését.

Szemléletet formálunk azzal, hogy:

- ◆ az emberi közösségek demográfiai viszonyainak ismertetésén keresztül láttatjuk: az emberiségre, mint az élővilág szerves részére, milyen természetes szabályozók hatnak,
- ◆ ember és természet viszonyában hangsúlyozzuk a természet elsődlegességét az emberi tényezővel szemben.

Az állampolgári ismeretek rendszerével a környezettel harmonikus állampolgári viselkedési minták átadásának lehetőségét biztosítjuk.

8.4.6. Ember és természet

Az emberismeret, illetve etika tematikájával lehetőségeink és korlátaink számbavételére, egyszeri és megismételhetetlen lényegünk megélésére és megbecsülésére nevelünk.

A természetismerettel foglalkozó tantárgyaknak fontos eleme a természetközelség, e nélkül nem lehet hatékony a nevelés, a személyiségfejlesztés, az ismeretek elsajátítása.

A **biológia** tantárgynak, jellegénél fogva ez főként lehetősége és kötelezettsége tanórán és tanórán kívül is.

Terepgyakorlatok, erdei iskola szervezése során:

- ◆ különösen kiemelt fontosságú a természet szépségének, harmóniájának felfedezése,
- ◆ működésének tanulmányozása,
- ◆ megismerése önmagáért,
- ◆ fizikai, kémiai, biológiai, ökológiai alapelvek betartásáért.

A **fizika** tantárgy:

- ◆ segít megérteni, hogy az ember létfeltételeinek biztosításakor a környezeti szintek minőségét következmények nélkül nem változtathatja meg;
- ◆ felhívja a figyelmet a fenntartható fejlődéssel összeegyeztethető energiagazdálkodásra;
- ◆ bemutatja a nukleáris energia békés és háborús célú felhasználásának környezetre és természetére gyakorolt következményeit;
- ◆ segít tisztázni a természeti jelenségekkel kapcsolatos tévhiteket és hamis illúziókat.

A **kémia** tantárgy a tanulói és tanári kísérletek segítségével különösen alkalmas arra, hogy az épített és a természetes környezettel harmóniában élő emberré neveljen.

A kísérletek tervezése és kivitelezése során:

- ◆ elsajátítatjuk az anyagtakarékos megoldások keresését;
- ◆ a cselekedeteink következményeire hívjuk fel a figyelmet.

A képzés folyamán lehetőség nyílik:

- ◆ a globális összefüggések felfedezésére;
- ◆ a gazdasági, politikai döntések környezetre és mindennapi életünkre gyakorolt hatásainak megbeszélésére;
- ◆ a vegyi környezetterhelés következményeinek megláttatására.

Felelős gondolkodásra neveljük tanulóinkat, hogy

- ◆ a környezet és természet szennyezését elutasítsák;
- ◆ takarékosan bánjanak a vízzel és az energiával;
- ◆ legyenek elkötelezettek a hulladék szelektív gyűjtését és újrahasznosítását illetően.

A hír- és reklámözönben megjelenő különböző igazságtartalmú információkat segítjük értelmezni és a környezettel, illetve az egészséggel való összefüggéseiket megláttatni.

8.4.7. Földünk és környezetünk

A tantárgy oktatása során felhívjuk a figyelmet:

- ◆ a természet, környezet, ember egységére, egymástól való függésére, egymásra való hatásukra,
- ◆ a természeti és társadalmi folyamatok globális voltára,
- ◆ a természeti erőforrások végetségére, az ember természetalakító tevékenységének korlátaira,
- ◆ a fogyasztói társadalom jellemzőire, a globalizáció előnyeire és veszélyeire.
- ◆ a lokalitás jelentőségére és függőségeire.

8.4.8. Művészetek

A művészeteken keresztül

- ◆ segítjük a képzelőerő fejlesztését,
- ◆ fejlesztjük az élmények iránti érzékenységet, átélésükre és átadásukra való képességet,
- ◆ segítjük az ember külső és belső világának összekapcsolását.

8.4.9. Testnevelés sport

A testnevelésen és sporton keresztül:

- ◆ kitartásra, korrektségre, küzdőképességre nevelünk,
- ◆ megfelelő mozgással segítjük a test harmonikus formálását.

8.4.10. Az osztályfőnöki órákon és az osztályfőnöki munkában

Az osztályfőnököt általános tájékozottsága segíti abban, hogy a környezetnevelési témakört a környezethez való viszony alakítására használni, alkalmazni tudja.

A mikrokörnyezet felfedezése, igényes, gondos alakítása, megóvása életünk minden helyszínén fontos.

A környezet megóvására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése kiváló lehetőséget nyújt a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Megismertetjük diákjainkat a fogyasztói társadalom jellemzőivel, a globalizáció előnyeivel és veszélyeivel.

8.5. Módszerek, színterek programok

8.5.1. A fenntarthatóság pedagógiája

A környezeti nevelés céljai hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik. A *fenntarthatóság pedagógiája* környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulás-szervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés.

8.5.2. Szempontok a módszerek kiválasztásakor

A kiválasztott módszerek:

- *alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz,*
- *vonjanak be minél több tanulót,*
- *az iskola keretein túl is legyenek hatással,*
- *a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen,*
- *alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek,*
- *a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez,*
- *nyújtsanak sok élményt a tanulónak,*
- *a személyes megtapasztaláson alapuljanak,*
- *együttműködésen alapuljanak,*
- *alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységre, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére,*
- *legyen bennük sok játékos elem,*
- *építsenek az együttműködő (kooperatív) tanulásra .*

A fejlesztés központú tantervi szemlélet megkívánja, hogy helyi tanterveinkben, egymásra építve tervezzük meg a tanulói képességek fejlesztésének folyamatát, az elsajátítandó tananyagot, valamint a tevékenységek körét.

8.5.3 A nem hagyományos tanórai keretben szervezett tanítás

A környezeti értékek megismerése, a problémák megértése, a tanuló és környezete viszonyának, cselekvési, döntési lehetőségeinek tisztázása, valamint a szembesülés tettei következményével olyan tanulási helyzetek megteremtését kívánja, amelyek a hagyományos, tantermi órák során nem biztosíthatóak. A tanulás-szervezés módjáról a nevelőtestület dönthet. A törvény által biztosított időkereten kívül számos lehetőség kínálkozik ilyen tanulási formák megszervezésére:

- Szakkörök
- Tanulóknak adott feladatok
- Nyári tábor, erdei iskola, terepgyakorlat
- Iskolai átfogó környezetvédelmi programok, kiállítások
- Témanap
- Zöld könyvtár, zöld video-tár
- Tanulmányi kirándulás
- Részleges szelektív hulladékgyűjtés
- Vetélkedők, tanulmányi versenyek
- Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel

9. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ PROGRAM

9.1. Célok, feladatok, fejlesztési területek, szinterek

9.1.1 Egészségnevelési célok

Az egészség, az iskola egész közössége számára, mint elfogadott érték épüljön be a mindennapi tanítási-nevelési munkába. A nevelés során gyarapodjon a tanulók felelősségérzete, szélesedjen egészségneveléshez kapcsolódó ismeretük, az egészség védelmére és megőrzésére kell tanítani őket. Az iskolában az egészségneveléshez kapcsolódóan a következő célokat szeretnénk elérni:

- 1) A tanulóknak az iskolában eltöltött évek alatt alakuljon ki olyan egészségnevelési kultúra, amellyel a későbbiekben a saját életminőségére tud hatást gyakorolni.
- 2) Az egészséges életvitel megalapozása, az egészségnevelési folyamat épüljön be az iskola mindennapjaiba.
- 3) A tanuló személyiségében rendszerszerű szemlélet alakuljon ki egészségének megőrzése érdekében.
- 4) Az egészségfejlesztési programunk a tanuló egészségi állapotának pozitív irányú változását eredményezze.

9.1.2 Egészségnevelési feladatok

Alapvető nevelési feladat az egészségi ismeretek átadása, a jártasságok, készségek és szokások kialakítása, azoknak beépítése a tanulók életvitelébe. Az egészségnevelési program alapján az egészségneveléssel kapcsolatos feladatokat az iskola éves munkatervében rögzítjük. Ezek a következők nevelőtevékenységek lehetnek:

- 1) Az egészségfejlesztés területeit a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével, az iskola egészségnevelési programjába és a helyi tantervébe beépítjük.
- 2) Az iskola a mindennapos testmozgást tanórai keretekben biztosítja.
- 3) Támogatjuk és elősegítjük a sportversenyeken való részvételt.
- 4) A tanulókat az egészséges és helyes táplálkozási szokásokkal megismertetjük.
- 5) A sport megszerettetésére való nevelés, a rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- 6) A bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzése.
- 7) Az egészséges párkapcsolat mentálhigiénés jelentőségének bemutatása, ismertetése.
- 8) A családból hozott pozitív minták hatásának erősítése.
- 9) A személyi higiéné szokásainak megismertetése, az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- 10) A baleset megelőzése, és az elsősegélynyújtás alapismereteinek elsajátíttatása.
- 11) Az iskola tárgyi és anyagi adottságaihoz igazítható egészségnevelési környezet permanens fejlesztése.
- 12) Az agresszió, a szenvedélybetegségek kezelési programjának kidolgozása.
- 13) Az iskolához kapcsolódó partnerekkel történő együttműködés bővítése.
- 14) A tanulók személyiség fejlesztése, tanulói kapcsolatok erősítése.
- 15) Közösségi tevékenységek erősítését segítő programok megvalósítása.
- 16) Országos, vagy helyi egészségnevelési és felvilágosító kampányokban, programokban való részvétel támogatása.
- 17) Az egészségneveléssel kapcsolatos rendezvények szervezésébe a szülők bevonása.

9.1.3 Fejlesztési területek

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő motivációt és ismeretet kaphassanak ahhoz, hogy környezetükben értsék az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát. Az ezzel kialakuló attitűdjeik szilárdak legyenek, és konkrét tevékenységekben tükröződjenek életük alatt. Az iskola pedagógiai rendszerében az egészséges életmód, magatartás, és az életszemlélet a következő tevékenységekben és fejlesztési területekben jelenik meg:

- a) A tanuló testi, lelki és mentális egészségének fejlesztési területei
- ◆ az egészségkárosító magatartásformák
    - a magatartási függőség és a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
    - a nemkívánatos reklám helyes megítélése
    - az infokommunikációs eszközök veszélyforrásai
    - függőség visszaszorítása
    - az alkoholizmus veszélyei
    - a kábítószer veszélyei
    - a dohányzás veszélyei
    - a gyógyult szenvedélybeteg tanuló beilleszkedésének segítése
  - ◆ egészséges életvitel tényezői
    - fogyasztói szokások, helyes és helytelen étkezési szokások
    - pihenés, tanulás, alvás, szórakozás arányossága
    - napi, heti bioritmus menetrendjének kialakítása
  - ◆ veszélyeztető bántalmazások kérdései
    - a bántalmazások és az agresszió megelőzése az iskolában
    - a bántalmazás esetmegbeszélés formájában történő megoldása
    - a bántalmazott tanuló beilleszkedésének segítése
  - ◆ emocionális érzékenység
    - segítőkészség és akaraterő fejlesztése
    - erkölcsi normák megalapozása
  - ◆ egészséges táplálkozás
    - helyes, változatos étrend megismertetése, kialakítása
    - káros táplálkozási szokásokra való figyelemfelhívás
    - a büfé törekszik az egészséges ételek előtérbe helyezésére
  - ◆ a mindennapos testmozgás, az aktív szabadidő eltöltése
    - iskola időn belüli sportolás
    - iskola időn kívüli sportolás, gyógytestnevelés
    - szünetekben való sportolás
    - rendszeres mozgás egészségmegőrző hatású
    - balesetveszélyes helyzetek elkerülése
  - ◆ személyi higiéné
    - tisztálkodás, testápolás gyakorlása
    - ruházat tisztán tartása
    - higiéné eszközök használata
    - testnevelés órák utáni rendszeres tisztálkodás
    - helyes fogápolás elsajátíttatása
  - ◆ szexuális nevelés
    - a nemiség egészségügyi kérdései
    - nevelési feladatok életkoronként
    - fogamzásgátlás lehetőségei

- szűrővizsgálatokon való részvétel
- kölcsönös felelősségvállalás tartalma

b) A tanuló szocializációs nevelése

- ◆ társas kapcsolatok kérdései
  - partnerkapcsolatok típusai
  - harmonikus párkapcsolat kialakítása, fenntartása
  - családtervezés kérdésköre
  - gyermekvállalás alapvető feltételeit
  - pozitív családmodell minta erősítése
  - a család szerepe a lelki egészség megőrzésében
- ◆ viselkedési kultúra kialakítása, gyakorlása
  - viselkedési függőségek megelőzése
  - kommunikáció fejlesztése
  - vitakultúra kialakítása
  - szabályok és korlátok elfogadása
  - konfliktuskezelés, problémamegoldó technikák megtanítása

c) Környezeti nevelés

- ◆ az egészséges és biztonságos környezet kiépítése
  - a pozitív értékrend kialakítása
  - a közösségi normák megismertetése
  - az egészségi állapot egyenlőtlenségei a társadalomban
- ◆ más társadalmi intézményekkel való kapcsolattartás
  - rendőrségi tájékoztatók
  - jogi alapismeretek megismerése
  - egészségügyi szervezetek tevékenységének megismerése
  - közösségi szolgálat befogadó helyszíneivel való kapcsolattartás
- ◆ a környezetünk tudatos óvása, gondozása, amit a környezeti nevelés programban már részletesen kifejtettünk.

9.1.4. Az egészségnevelés szinterei

Az egészségnevelés iskolánkban az alábbi szintereken zajlik:

- ◆ különböző szakórak kereteiben
  - osztálykeretekben
  - csoportfoglalkozásokban
  - egyéni foglalkozásokban
- ◆ Sportfoglalkozások kereteiben
  - testnevelés órákon
  - gyógytestnevelés órákon
  - diáksportkör keretében

- sportnap keretében
- ◆ Osztályfőnöki órák kereteiben
- ◆ Tanórán kívüli keretekben
  - Az Innovatív pályázat programjai
  - Versenyeken való részvétel
  - Szabadidős táborok, egyesületi sport
  - Tudománynapi előadások
  - Projektek
  - Témahetek
  - Védőnő és iskolaorvos bevonásával
  - Iskolai szűrővizsgálatokon való részvétel
  - Szakmai szervezetek
  - Gyermekjóléti szolgálat
  - Rendőrség
  - Tanulmányi kirándulások
  - Véradás
  - Alternatív napok rendezvényei
  - Célzott prevenció programok
- ◆ Iskolai környezettel kapcsolatos tevékenységek:
  - Iskolánk hangsúlyt fektet a tantermek, folyosók folyamatos felújítására.
  - Az alagsori termeket csak szükség esetén vesszük igénybe.
  - Az iskola sportlétesítményeit és annak kiszolgáló helyiségeit, valamint az alagsori termek felújítását folyamatosan végezzük.
  - Diákiroda egész nap a tanulók rendelkezésére áll, ahol az iskola tanulói találkozhatnak a diákönkormányzat képviselőivel.
  - A diákok számára a folyosókon szekrényeket biztosítunk, amelyekben személyes tárgyait, taneszközeiket tárolhatják. A Suli-Boxos szolgáltatást fizetés ellenében kérhetik tanulóink.
  - Iskolánk tisztaságáról az Elszámolóház által megbízott vállalkozás gondoskodik, melynek tevékenységét az iskolánk folyamatosan értékeli.
  - Rendszeresen végzünk szülő és diák elégedettség vizsgálatokat, melynek eredményeit felhasználjuk az egészségneveléssel és egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységünk tervezésekor.
- ◆ Iskola egészségügyi szolgálat tevékenysége
  - Az iskolaorvos hetente minden alkalommal kedden, - minden páros hét péntekén - rendelőt tart az iskolában.
  - Az iskolaorvos és a védőnő ütemterv alapján végzi el a kötelező iskolai szűrővizsgálatokat. (fizikális, mozgásszervi, érzékszervi vizsgálatok).
  - A szűrővizsgálatot a talált elváltozásoknak megfelelő, egyéni, személyre szabott egészségnevelés, illetve szükség esetén szakorvosi vizsgálat követi.
  - A tanulók egészségi állapotával összhangban történik a testnevelési kategóriákba való besorolás (normál testnevelés, részleges felmentés, gyógytestnevelés, teljes felmentés).
  - A nem normál testnevelésre járók egészségi állapotát rendszeresen ellenőrzik. A felsőoktatásban továbbtanulni vágyók egészségügyi alkalmassági vizsgálatát elvégzik.
  - A tanév kezdésekor végzett iskolai műszaki és balesetvédelmi bejárásról részt vesznek.
  - A sporttevékenységre szóló alkalmassági vizsgálatokat elvégzik.
  - A beteg vagy balesetet szenvedett diákot ellátják.

- Folyamatosan ellenőrzik az iskola higiéniés helyzetét.
  - Együttműködnek a pedagógusokkal a diákok testi és lelki problémáinak felderítésében és azok orvoslásában.
  - Igény esetén segítenek a szülőknek gyermekeik egészségével kapcsolatos problémák megoldásában.
  - A 8. évfolyamos diákok kétszer részesülnek hepatitisz-B elleni védőoltásban.
  - A tanulók évente két alkalommal részt vesznek az Iskolafogászati Szolgálat fogászati szűrővizsgálatán. Csak ezen???
- ◆ Tanórai tevékenységek
- Tanórai keretek között történő, egészségneveléssel kapcsolatos ismeretek átadását a helyi tantervbe beépítettük.
  - Panasz esetén a gyermekekkel való bánásmód ellenőrzése munkaközösség vezetői, illetve igazgatói óralátogatások révén, illetve az osztályfőnökhöz, valamint a diákönkormányzat elnökéhez beérkező tanulói visszajelzések révén valósul meg.
  - A felderített tanulási, pszichés problémákat figyelembe vesszük a tanuló órai foglalkoztatása, számonkérése során.
  - A bejövő osztályokban szenvedélybetegségekkel kapcsolatos attitűd vizsgálatot végzünk, melynek eredményeire alapozva alakítjuk az adott osztály ilyen irányú prevenció programjait.
  - Testnevelés órán a kondicionális képességek év eleji és év végi felmérése, azok 4 és 6 év alatti kiértékelése.
- ◆ Mentálhigiéniés tevékenységek
- A bejövő osztályaink számára az év elején csoportépítő tábort szervezünk.
  - Igyekszünk felkutatni a pszichés, mentálhigiéniés, szociális problémával küzdő tanulókat, és segíteni őket problémáik leküzdésében. Ennek érdekében állandó kapcsolat működik az iskola-egészségügyi team, az osztályfőnökök között. A felmerülő problémákkal kapcsolatban kikérjük az érintett szakintézmények véleményét is.
  - Rendszeresen zajlanak az osztályokban csoportépítő, problémamegoldó tréningek, amelyeket szakirányú végzettséggel rendelkező pedagógusok, valamint a védőnő vezet.
  - A rendőrséggel kar öltetve az internet használat veszélyeire hívjuk fel a figyelmet, szervezett osztályfőnöki órákon keresztül.
  - Tanulási problémákkal összefüggő fejlődési rendellenességek gyanúja esetén (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) a szaktanár, az igazgató és a szülő együttműködése esetén támogatjuk a szakvizsgálat elvégzését.
  - Igény szerint segítséget nyújtunk a szülőknek mentálhigiéniés szakemberekkel való találkozásra.
  - Szükség esetén kapcsolatot tartunk fenn a mentálhigiéniével és gyermekvédelemmel foglalkozó szakintézmények munkatársaival, és közösen keresünk megoldást a felmerülő problémákra.
  - A szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatásuk az iskolában folyó mentálhigiéniés programokról, és figyelembe vesszük véleményüket e programok kialakításban. Magatartás zavarok jelentkezése esetén a család felkeresése.
  - Az osztályfőnöki órákon stressz oldó technikák és konfliktuskezelés módszereinek megismertetése.
- ◆ Testedzéssel kapcsolatos tevékenységek
- Iskolánkban a tantervileg meghatározott testnevelés órákon kívül mindennap lehetőség nyílik sportolásra a tanítási idő után, tanári felügyelettel.

- Rendszeresen szervezünk iskolai bajnokságokat a diákok érdeklődésének megfelelő sportágakban .
- Az iskola támogatja a tehetséges sportoló diákjait a szakágukban szervezett versenyek látogatásának elősegítésével, esetenként speciális tanrenddel is.
- Évről-évre szervezünk sí és vízi táborokat, ahol szakképzett oktatók segítik a sportágak iránt érdeklődőket.
- Gyalogos és kerékpártúrákat szervezünk.
- Az osztálykirándulások szervezésénél figyelmet fordítunk arra, hogy a diákok lehetőleg természetes környezetben töltsék az osztálykirándulás egy részét.
- ◆ Speciális programok
  - Alternatív napok keretén belül egészségnapokat szervezünk.
  - Törekszünk a pályázati lehetőségek kihasználásával olyan drogreprevenációs és a szexuális úton terjedő betegségek elkerülését segítő programokat szervezni, melyek a problémák komplex bemutatását célozzák (intézménylátogatások, orvosokkal, betegekkel való találkozás).
  - A védőnő rendszeresen szervez véradást nagykorú diákjaink számára.

9.1.5. Az egészségnevelés mérhetőségének lehetőségei

Az egészségnevelés programnak főként hosszú távú hatásai léteznek. Közvetett módon azonban képet kaphatunk arról, hogy milyen eredményeket értünk el a folyamatban. Ennek lehetőségei:

- ◆ Osztály, vagy csoportkeretek közötti beszélgetések során
- ◆ Projektek, témahetek összegzésével, értékelésével
- ◆ Kiselőadások megtartásával
- ◆ Egyéni konzultációkkal
- ◆ Iskolai egészségügyi nyilvántartással
- ◆ Védőnői és ifjúsági orvos közreműködésével
- ◆ Testnevelés tárgyhoz köthető kondicionális képességek mérésével, a mért adatok értékelésével.
- ◆ A tanulók egyéni egészségügyi értékelésével
- ◆ Egészségügyi diagnosztikai módszerek használatával

9.2. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának terve

Minden tanuló számára biztosítjuk az alapvető elsősegélynyújtási ismeretek elsajátítását.

Ehhez szükséges, hogy diákjaink képesek legyenek az elméleti tudásukat a gyakorlatban is alkalmazni.

Ennek érdekében 10. évfolyamon osztályfőnöki órákon, egészségnapokon és délutáni fakultatív foglalkozásokon az iskolai védőnő és vállalkozó egészségügyben járatos szülők részvételével sajátítják el tanulóink a szükséges ismereteket.

10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS AZ OSZTÁLYVIZSGA LETÉTELÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

Általános útmutatás

A 20/2012. számú EMMI rendelet **64. § (1)** szerint a tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

Ugyanezen rendelet 65.§ (5) szerint: a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni.

Osztályozó vizsga:

Az intézményvezető engedélyével a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól felmentett tanulók számára valamint - jogszabályban meghatározott feltételek teljesülése esetén - a megengedettnél többet hiányzó tanulóknak szervezett vizsga. A vizsga letételének célja a félévi tanév végi osztályzat, illetve továbbhaladást biztosító bejegyzés megszerzése egy adott tantárgyból.

Javítóvizsga:

Azon tanulónak megszervezett vizsga, aki egy adott tantárgyból a tanév végére nem teljesíti az elégséges szintet, vagy a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket.

Különbözeti vizsga:

A különbözeti vizsga célja annak megállapítása, hogy a más osztályból, csoportból érkező tanuló rendelkezik-e a tanulmányok folytatásához szükséges ismeretekkel.

Az iskolaváltáskor előírt különbözeti vizsga paramétereit az intézményvezető a vizsga engedélyezésekor határozza meg.

Osztályvizsga

A Pécsi Janus Pannonius Gimnáziumban helyi vizsgarendszer működik. Ezeknek a meghatározott évfolyamon és meghatározott tárgyból letett vizsgákat a Helyi tanterv 1.3. fejezete foglalja össze. A vizsgák idejét, módját, a tanév végi osztályzatba történő beszámításuk módját az SZMSZ és a HÁZIREND pontosan szabályozza.

A tanulmányok alatti vizsgák és az osztályvizsga tartalmi követelményei megegyeznek a *Helyi tantervünk* adott tantárgyra, képzési formára és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

A *Helyi tanterv* megtalálható kinyomtatva az iskola könyvtárában, a titkárságon, valamint az hivatalos honlapján (www.janus-pecs.sulinet.hu) az Iskola című menüjében.

Vizsgaleírások

A tanulmányok alatti vizsgák szerkezete, részei és az értékelés elveit a tantárgyankénti vizsgaleírások tartalmazzák. A vizsgaleírások részét képezik az iskola tantárgyi helyi tanterveinek, melyet a pedagógiai program CD melléklete tartalmaz. A pontos vizsgaleírások és követelmények megtalálhatók az iskola honlapján (www.janus-pecs.sulinet.hu) az Iskola című menüben.

11. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

11.1. A feladatellátáshoz rendelkezésre álló órakeret

A		C			heti időkeret	heti többlet 6évf. gimn.	heti összes óraszám
Évfolyam	osztályok száma az évfolyamon	osztályok heti időkerete					
		6. melléklet CA, engedélyezett óraszám	6 évf. gim többlet-órái	heti összes időkeret			
7.	2	56	2		112	4	116
8.	2	56	2		112	4	112
9.	2+2	57	2		228	4	228
10.	2+2	57	2		228	4	228
11.	2+2	58	2		232	4	232
12.	2+2	58	2		232	4	232
Összesen	20	1144			1144	24	1168

10.2. Személyi feltételek

Az iskolánknak a 2019/2020. tanévtől 47 beosztott pedagógus, 2 igazgatóhelyettes és 1 igazgató álláshelye van. Ehhez tartozik még 1 könyvtáros, 2 iskolatitkár, 2 rendszergazda 1 laboráns. A technikai dolgozói feladatokat 6,65 álláshelyen 9 fő látja el. Az iskola ellátott összes óraszám az Nkt. 6. melléklete szerint tanulói létszámtól függően maximálisa 1168 óra lehet.

Összegezve: A nevelőtestületi létszámban szakonkénti átrendeződéssel és a fenntartói órakeret tervszerű elosztásával az óraszámváltozásokból adódó esetleges feszültségek levezethetők.

10.3. Tárgyi feltételek

10.3.1. Az épület, a tantermek és ezek berendezéseinek helyzetleírása

Az intézmény két épületből áll, melyeket udvar választ el egymástól. Közülük a Mária u. 2. szám alatti műemlék jellegű. Mindkettőt az XIX. század végén építették. Az épületeken az elmúlt ötven évben csak akkor hajtottak végre felújítást, állagmegóvást, ha azt balesetveszély vagy valamilyen vészhelyzet kényszerítette ki. A falak öreges A fokozott balesetveszély miatt egy iskolában erre külön gondot kell fordítani. Az ablakkeretek korhadtak, pereg róluk a festék. Több mint 15 éve az ajtókon és ablakokon mázolást nem hajtottak végre. A bejárati rész évek óta fel van állványozva

a vakolathullás miatt. Az iskola régen megérett egy ún. generál felújításra. Öt alagsori teremmel rendelkezünk, melyek felújításra szorulnak. A falak vizesednek, szigetelésük szükséges. Ennek az öt helyiségnek az ablaka gyakorlatilag a járda szintre nyílik, így szellőzésük nehezen megoldható.

Az iskolának 1 tornaterme és egy kisméretű konditerme van, melynek alapterülete 160- illetve 40 m². Ehhez két-két öltöző- és fürdőhelyiség tartozik. A tornaterem egyidejűleg két osztály befogadására alkalmatlan. A testnevelés órák ellátására ez az egy terem, a hozzá kapcsolódó konditeremmel együtt sem elegendő.

Termeink közül 5 a már korábban említett alagsori termek közé tartozik. A 30 főt vagy annál többet befogadni képes termek száma 19, melyekből 4 szaktanteremként (fizika, kémia, biológia, rajz) és 1 díszteremként (mobil falakkal 3 tanteremmé tagolható) is funkcionál. Rendelkezünk még 2 számítógépes szaktanteremmel. Az épülethez tartozik 3 szertár (fizika, kémia, biológia,) egy orvosi rendelő, 1 gazdasági iroda, 1 kiroda, 1 iskolatitkári iroda, 1 igazgatóhelyettesi iroda, 1 igazgatói iroda, 1 nagytanári szoba, 3 kistanári tanári szoba, 1 könyvtár (raktárhelyiséggel) és egy irattár.

A diákok részére rendelkezésre áll egy galériával ellátott diákiroda is.

Az alagsorban helyezkedik el 1 takarító öltöző, 1 karbantartó műhely és a fotólabor. A mellékhelyiségek száma kielégítő. Az udvar két részből állt. Egyik része kosárlabdapálya méretű. Ez bitumenborítású. Jó időben a testnevelés órák itt zajlanak. A kisudvar a Nádor Szállóhoz épített bejáró miatt megszűnt. A folyosók szűkösek, a termek kicsik, a diákok rendelkezésére a folyosókon ruhatároló szekrényeket alakítottunk ki.

A termek felében új másik felében régi padok és székek vannak.

10.3.2. Taneszközök helyzetleírása

A fizika, kémia, biológia szertárak felszereltsége megfelel az érettségi követelményeinek. A tanulókísérleti eszközök hiányzó elemeit folyamatosan pótolni kell.

A kompetencia alapú oktatás megvalósítása a tankönyvek és taneszközök tudatos választását is meghatározza. Iskolánk a segédeszközök választásánál figyelembe veszi a helyi tantervben megfogalmazottakat, és annak megfelelően használja a képességfejlesztő program részeként kiadott szakmai eszközrendszereket. A tantermek bútorzatának beszerzésekor figyelemmel levoltunk arra, hogy a tanulóközösségek több munkaformában is dolgozhassanak.

11 tantermet szerelünk fel infó-kommunikációs eszközökkel: aktív tábla, projektor, számítógép összeállításban. Ezen kívül még majdnem minden teremben található számítógép és projektor, vagy okos televízió. Iskolánk tantermeiben biztosított az internet vezetékek nélküli elérhetősége is.

Összegezve: Az intézmény felszerelését az iskolai leltár tartalmazza. Az iskolai felszerelések és taneszközök terén eleget tesz az érvényes jogszabályoknak.

HELYI TANTERV

1. A KÉPZÉS RENDJE

1.1. Képzési kínálat

Nevelőtestületünk döntése szerint továbbra is megőrizzük az eddigi képzési specialitásokat. Olyan oktatási struktúrát alakítottunk ki, amely a képzés teljes tartalma alatt lehetővé teszi és teszi az egyéni képességek minél hatékonyabb fejlesztését, az érdeklődési köröknek legmegfelelőbb pályairány kialakítását. Ennek érdekében ötféle osztálytípusban tanulhatnak iskolánkban diákjaink:

- **emelt szintű matematika képzés – négy évfolyamos gimnáziumi képzés**
- **emelt szintű digitális kultúra képzés – négy évfolyamos gimnáziumi képzés**
- **emelt szintű idegennyelvi képzés (német) – négy évfolyamos gimnáziumi képzés**
- **emelt szintű idegennyelvi képzés (angol) – négy évfolyamos gimnáziumi képzés**
- **általános tehetséggondozó osztály – hat évfolyamos gimnáziumi képzés**
- **emelt szintű matematika képzés – hat évfolyamos gimnáziumi képzés**

Valamennyi osztálytípusunkra igaz, hogy tananyaga és követelményrendszere a mindenkor érvényes Nat-on és a kerettanterveken alapul. A 11. és 12. évfolyamon magas óraszámban készülhetnek tanítványaink különböző tantárgyakból az emelt szintű érettségi vizsgára. Természetesen diákjainkat a középszintű érettségre is felkészítjük, de itt plusz órákat csak azokhoz a tárgyakhoz biztosítunk, melyek tanítása 12. évfolyam előtt befejeződik.

Minden évfolyamon csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelveket, a matematikát és az digitális kultúrát. Első idegen nyelvként tanulóink az általános iskolában már tanult angol vagy német nyelv közül választhatnak, második idegen nyelvként angol, német, vagy francia nyelvet tanítunk.

A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot a vizuális kultúra, az ének-zene, és a művészetek tantárgyak is tartalmazzák. E kultúrát művészeti csoportjaink az alternatív tanítási napokon, ünnepeken, a „Bemutatkozunk” rendezvényeken is közvetítik tanulóink számára.

1.1.1. Kerettanterv szerinti képzés a négyosztályos gimnáziumban

A nyolcadik évfolyamot befejezően a felvételi vizsga és az általános iskolai eredményeiket is figyelembe véve vesszük fel a tanulókat a 9. évfolyamra.

A tanulók a képzésre való jelentkezéskor választanak a gimnáziumunk által felkínált választható és szabadon tervezhető órakeretek között is, ezzel tudomásul veszik, hogy választható órakeret csak korlátozottan főként a 11. és 12. évfolyamon, az érettségi vizsgákra való felkészítésre áll rendelkezésükre.

Az „A” jelű emelt szintű idegen nyelvi osztály általános gimnáziumi képzést biztosít a tanulók számára úgy, hogy közben az első idegen nyelv helyi tanterve a kerettanterv követelményeit jelentősen meghaladó mennyiségű és mélységű tananyagot ír elő a tanulók számára. Az osztály tanulónak egyik része angolt, másik része németet tanul első idegen nyelvként.

Célunk, hogy a már általános iskolában tanult nyelvet magas szinten sajátítsa el a tanuló. Törekszünk arra, hogy gimnáziumi tanulmányai során mind többen középfokú (B2) – esetleg felsőfokú (C1) - nyelvvizsgát, illetve emelt szintű érettségi vizsgát tegyenek belőle.

Gondot fordítunk arra, hogy diákjainkat minél sikeresebben készítsük fel a felsőfokú tanulmányokra, és az idegen nyelv eszközként álljon rendelkezésükre további tanulmányaik és életük során.

A 2013/2014. tanévtől bevezetett helyi tanterv szerint haladó „A” osztályok:

Ebben az osztályban az első idegen nyelvet minden évfolyamon heti 5 illetve 6 órában tanítjuk. Ma már két idegen nyelv biztos megalapozása szükséges a középiskolában, ezért a második idegen nyelvet is viszonylag magas heti óraszámban (4, 3, 3, 3) tanítjuk. 11. és 12. évfolyamon a

tanulók a maximális óraszám betartása mellett tetszés szerint választhatnak a felkínált választható tantárgyakból az érettségire való felkészüléshez.

Ebben az osztálytípusban csoportbontásban tanítjuk az informatikát, a matematikát és az idegen nyelveket.

A 2020/2021. tanévtől bevezetett helyi tanterv szerint haladó „A” osztályok:

Ebben az osztályban az első idegen nyelvet heti 6-6-5-5 órában tanítjuk. A második idegen nyelvet heti óraszámra 3-3-3-3. A 11. és 12. évfolyamon a tanulók a maximális óraszám betartása, és a minimális óraszám figyelembevételével, a természettudományos képzésre vonatkozó előírások megtartásával tetszés szerint választhatnak a felkínált választható tantárgyakból az érettségire való felkészüléshez.

Ebben az osztálytípusban csoportbontásban tanítjuk a digitális kultúrát, a matematikát és az idegen nyelveket, valamint – amennyiben az iskola óra- és álláshelyszáma ezt megengedi - a 9. évfolyamon a magyar nyelvet és a történelmet.

A „B” jelű osztály két képzést kínál: 1/2 emelt szintű matematika képzés és 1/2 emelt óraszámú (a 2020/2021. tanévet követően emelt szintű) digitális kultúra képzés. Az egyik fele emelt szintű matematika tantervű osztály, mely igyekszik megőrizni a csökkent tanulói óraszámok ellenére is a régi, 1978-as tanterven nyugvó speciális matematikai képzés értékeit.

A matematika helyi tanterve a kerettanterv követelményeit jelentősen meghaladó mennyiségű és mélységű tananyagot ír elő.

A kreatív és alkotó gondolkodás mellett célunk egy magasabb szintű matematikai gondolkodásmód kialakítása, melynek megléte bármely felsőoktatási intézményben fontos a tanulók számára.

A "B" jelű osztály másik fele az emelt óraszámú digitális kultúra (a 2020/2021. tanévtől emelt szintű) képzést kínál. Az általános gimnáziumi képzés mellett elsősorban a számítástechnika és informatika, ma már inkább a digitális kultúra iránt érdeklődő tanulók számára kínál a kerettanterv követelményeinél szélesebb körű és mélyebb ismeretanyagot. A digitális kultúra képzés célja, hogy a tanuló a magas szintű felhasználói ismeretek mellett az operátori tevékenységek elvégzésére és egyszerűbb programozási műveletek elvégzésére is képes legyen. Célunk, hogy a tanulók a programozás logikája és algoritmusa mellett többféle programozási nyelvet is megismerjenek.

A 2013/2014. tanévtől bevezetett helyi tanterv szerint haladó „B” osztályok emelt szintű matematika képzés:

A tanulók heti 6-6-6-6 órában tanulják a matematikát, a többi tantárgyból általános jellegű képzésben részesülnek. Az első idegen nyelvet hetente rendre 4-5-4-4 órában, a második idegen nyelvet 4-3-3-3 órában tanítjuk.

A 11. és 12. évfolyamon a tanulók a maximális óraszám betartása mellett tetszés szerint választhatnak a felkínált választható tantárgyakból az érettségire való felkészüléshez.

Ebben az osztálytípusban csoportbontásban tanítjuk az informatikát, a matematikát és az idegen nyelveket.

A 2013/2014. tanévtől bevezetett helyi tanterv szerint haladó „B” osztályok emelt óraszámú informatika:

A tanulók heti 3-3-4-4 órában tanulják az informatikát, heti 3-4-3-4 órában a matematikát, a többi tantárgyból általános jellegű képzésben részesülnek. Az első idegen nyelvet hetente rendre 4-5-4-4 órában, a második idegen nyelvet 4-3-3-3 órában tanítjuk.

11. és 12. évfolyamon a tanulók a maximális óraszám betartása mellett tetszés szerint választhatnak a felkínált választható tantárgyakból az érettségire való felkészüléshez.

Ebben az osztálytípusban csoportbontásban tanítjuk az informatikát, a matematikát és az idegen nyelveket.

A 2020/2021. tanévtől bevezetett helyi tanterv szerint haladó „B” osztályok – emelt szintű matematika képzés:

Ebben az osztályban a matematika óraszám a heti 5-6-7-6 óra. Az első idegen nyelvet hetente rendre 4-5-4-4 órában, a második idegen nyelvet 3-3-3-3 órában tanítjuk.

A 11. és 12. évfolyamon a tanulók a maximális óraszám betartása és a minimális óraszám figyelembevétele mellett, a természettudományos képzésre vonatkozó előírások megtartásával tetszés szerint választhatnak a felkínált választható tantárgyakból az érettségire való felkészüléshez.

Ebben az osztálytípusban csoportbontásban tanítjuk a digitális kultúrát, a matematikát és az idegen nyelveket, valamint – amennyiben az iskola óra- és álláshelyszáma ezt megengedi - a 9. évfolyamon a magyar nyelvet és a történelmet.

A 2020/2021. tanévtől bevezetett helyi tanterv szerint haladó „B” osztályok – emelt szintű digitális kultúra képzés:

Ebben az osztályban a digitális kultúra óraszám a heti 4-4-4-4 óra. Az első idegen nyelvet hetente rendre 4-5-4-4 órában, a második idegen nyelvet 3-3-3-3 órában tanítjuk.

A 11. és 12. évfolyamon a tanulók a maximális óraszám betartása és a minimális óraszám figyelembevétele mellett, a természettudományos képzésre vonatkozó előírások megtartásával tetszés szerint választhatnak a felkínált választható tantárgyakból az érettségire való felkészüléshez.

Ebben az osztálytípusban csoportbontásban tanítjuk a digitális kultúrát, a matematikát és az idegen nyelveket, valamint – amennyiben az iskola óra- és álláshelyszáma ezt megengedi - a 9. évfolyamon a magyar nyelvet és a történelmet.

Az emelt szintű **digitális kultúra** és a **matematika** képzésen is 10. évfolyam után lehetőségük van a tanulóknak arra, hogy az emelt szintű képzést leadják anélkül, hogy osztályt kellene váltaniuk.

1.1.2. A Kerettantervre épülő hatosztályos képzés

Célunk egy hat évfolyamos, meghatározóan továbbtanulásra felkészítő "klasszikus" gimnáziumi képzés. Ezekben az osztályokban - a matematika tantárgy kivételével - nincs korai tantárgyi specializáció. A homogénebb közeg és a 6 éves időkeret lehetőséget ad arra, hogy hatásában eredményesebb pedagógiai, nevelési környezetben fejlődhet a gyermek. Ennek hatására intenzívebben fejlődhetnek a tanulók különböző képességei és személyiségjegyei, pl. értékrendje, gondolkodása és kommunikációs képessége.

A hatosztályos gimnáziumi osztályok esetén a mosonmagyaróvári Kossuth Lajos Gimnázium követő iskolájaként képzési engedélyünket az 1985. évi I. törvény 24. §-a alapján – egyedi megoldás bevezetésére – kaptuk. A 4/2001.(I. 26) OM rendelet szerint e képzést 2003. szeptember 1-ig továbbra is folytathattuk. 2003-tól a 10., 11., 12. évfolyam számára kimenő rendszerben kerettantervre átvezető tan-és óratervet hoztunk létre .

A képzés 7. évfolyamon indul, így ezekbe az osztályokba a 6. évfolyamot befejezett diákokat vesszük fel, felvételi és tanulmányi eredményeik alapján. Első idegen nyelvként angol és németet, második idegen nyelvként angol, német, vagy francia nyelvet tanítunk.

Ezen a képzésen az osztályban a matematikát, informatikát / digitális kultúrát, az idegen nyelveket, valamint 7-8. évfolyamon a magyar nyelvet csoportbontásban tanítjuk

A 7. évfolyam elején a csoportok kialakítása idegen nyelvből és matematikából diagnosztizáló felmérés alapján történik. A csoportok az SZMSZ-ben és a HÁZIREND-ben leírt szabályok szerint átjárhatók. A csoportokat magyar nyelvből és informatikából névsor alapján alakítjuk ki.

Bármely tanuló csak akkor tehet előrehozott érettségi vizsgát valamely tárgyból, ha az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Ilyen esetben az iskola magasabb évfolyamán e tárggyal kapcsolatban tanulmányi kötelezettsége még évfolyamisméltlés esetén sincs.

A kompetenciaalapú oktatás a megismert, kipróbált és bevált új módszerekeit lehetőségeinkhez mérten a hat évfolyamos képzésben is alkalmazzuk.

1.2. A helyi tanterv tantárgyai és óraszámjai

A hatosztályos képzés sajátosságai, a 2013-ban, majd 2020-ban bevezetésre került kerettantervek szerinti oktatás 4 féle óraterv szerint haladnak évfolyamaink. Egy évfolyamon belül külön óraterv szerint halad a hatosztályos gimnázium, a négyosztályos gimnáziumi képzés. Valamennyi osztályunkra igaz, hogy azok helyi tanterve a NAT-on kívül elsősorban tartalmát tekintve a kerettanterven alapszik.

Négy évfolyamos gimnáziumi képzés:

	2020/21.	2021/22.	2022/23.	2023/24.
9.	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
10.	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
11.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020
12.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020

Hat évfolyamos gimnáziumi képzés:

	2020/21.	2021/22.	2022/23.	2023/24.	2024/25.	2025/26.
7.	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
8.	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
9.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
10.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020
11.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020
12.	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020

1.2.1. A négyosztályos gimnázium 2013/2014. tanévtől felmenő rendszerben belépő óratervei

A helyi tanterv kialakítása az 51/2012. számú EMMI rendelet 3. mellékletében kiadott Gimnázium 9-12. című kerettanterve alapján történt.

Tantárgy/évfolyam	idegen nyelvi				matematika/informatika			
	9.	10.	11.	12.	9.	10.	11.	12.
Irodalom	3	3	3	3	3	3	3	3
Magyar nyelv	1	1,5	1	1	1	1	1	1
1. Idegen nyelv	5	6	5	5	4	5	4	4
2. Idegen nyelv	4	3	3	3	4	3	3	3
Matematika	3	3	3	4	6/3	6/4	6/3	6/4
Erkölcstan	-	-	-	-	-	-	-	-
Etika	-	-	1	-	-	-	1	-
Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek	3	2,5	3	3	3	2	3	3
Fizika	2	2	2		2	2	2	
Kémia	2	2			2	2		
Biológia - egészségtan	-	2	2	2	-	2	2	2
Földrajz	2	2	-	-	2	2	-	-
Ének-zene	1	1	-	-	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-	1	1	-	-
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1	-	-	-	1	-	-	-
Művészetek	-	-	2	2	-	-	2	2
Informatika	1	1	1	1	1/3	1/3	-/4	-/4
Életvitel és gyakorlati ismeretek	-	-	-	1	-	-	-	1
Testnevelés és sport	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tárgyak								
Természettudományos tárgy	1	1			1	1		
Emelt szintű érettségire felkészítés	-	-	4	4	-	-	2	2
Középszintű érettségire való felkészítés (ének és informatika)	-	-	-	2	-	-	-	2
Összesített óraszámok								
Egy tanulóra jutó összes óraszám a választható tantárgyakkal együtt	36	37	36	35	38/37	38	37/38	35/37
Törvényi maximális óraszám a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (3) c) figyelembevételével:	39	40	39	39	39	40	39	39
Törvényi kötelező óraszám	35	36	35	35	35	36	35	35

Választható tantárgy/évfolyam	11.	12.
Irodalom	2	2
2. idegen nyelv	2	2
Matematika	2	2

Történelem	2	2
Informatika	2	2
Fizika	2	3
Kémia	2	2
Biológia	2	2
Földrajz	2	2
Ének-zene*	2	2
Vizuális kultúra*	2	2
Informatika*	2	2

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (1) szerint:

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege - ha e rendelet másképp nem rendelkezik - egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeretet a hetedik-tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy órával haladhatja meg.

A szabadon tervezhető órakeret és az idézett választható órakeret egy részét a tagozatos óraszámok kialakításához felhasználtuk. A tagozat választása így ezeknek az óráknak a választását is jelenti. A 11. és 12. évfolyamon a tanuló annyi tárgyat köteles választani, hogy óraszámja elérje a kötelező óraszámot.

A / jellel történő elválasztás azt jelenti, hogy a matematika és informatika félcsoportnak az óraszámja az adott tantárgyból különbözik.

A * jelölt tantárgyak középszintű, a nem csillagozott tantárgyak emelt szintű érettségire készítik fel.

A Pécsi Janus Pannonius Gimnázium az alábbi tárgyakból készít fel középszintű érettségi vizsgára:

angol, német, és francia nyelvek, valamint biológia, etika, ének-zene, fizika, földrajz, informatika, kémia, magyar nyelv és irodalom, matematika, testnevelés, történelem és vizuális kultúra.

Vizuális kultúrából, ének-zenéből és az emelt szintű informatika képzés (B osztály) kivételével informatikából a 11. vagy a 12. évfolyamon az alapóraszám mellett, választható tanórai keretből *egy tanéven* át +2 óra biztosításával történik a középszintű érettségire való felkészítés. A többi felsorolt tantárgyból alapján történik a középszintű érettségire való felkészítés.

A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák (2. melléklet).

1.2.2. A négyosztályos gimnáziumi képzés a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben belépő óratervei

A helyi tanterv órahálójának a kialakítása az 5/2020. (I.31.) Kormányrendelet (Nat 2020 bevezetése) által módosított 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet alapján történt.

Tantárgy/évfolyam	idegen nyelvi				matematika/digitális kultúra			
	9.	10.	11.	12.	9.	10.	11.	12.
Irodalom	2	3	3	3	2	3	3	3
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1	1	1
1. Idegen nyelv	6	6	5	5	4	5	4	4
2. Idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	5/3	6/3	7/3	6/3
Történelem	2	2	3	4	2	2	3	4
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1	-	-	-	1
Fizika	2	3	-	-	2	3	-	-
Kémia	2	1	-	-	2	1	-	-
Biológia	3	2	-	-	3	2	-	-
Földrajz	2	1	-	-	2	1	-	-
Ének-zene	1	1	-	-	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-	1	1	-	-
Mozgóképkultúra és médiaismeret #				1				1
Művészetek	-	-	1	-	-	-	1	-
Digitális kultúra	2	1	2	-	2/4	1/4	2/4	-/4
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	1	1	1	1	1	1	1
	36	34	27	27	36/36	36/36	30/28	29/30
Választható tárgyak								
Emelt/középszintű érettségire felkészítés és egyéb	-	-	8	8	-	-	6/8	7/6
Összesített óraszámok								
Egy tanulóra jutó összes óraszám a választható tantárgyakkal együtt	36	34	35	35	36/36	33/35	36/36	36/36
Törvényi maximális óraszám	36	36	36	36	34/36	36/36	36/36	36/36
Törvényi kötelező óraszám	32	32	30	29	32	32	30	29

Választható tantárgy/évfolyam	11.	12.
Irodalom	3	3
2. Idegen nyelv	3	3
Matematika	3	3
Történelem	3	3
Digitális kultúra	3	3
Fizika	4	4
Kémia	4	4
Biológia	4	4
Földrajz	4	4

Biológia / Fizika / Földrajz* (11.évf.)	2	-
Művészetek**	-	1
Ének-zene***	2	2
Vizuális kultúra***	2	2
Digitális kultúra***	3	3

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összegét a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (3-4) szakasza egyértelműen meghatározza. (A Kormányrendeletet az 5/2020 (I.31.) Kormányrendelet módosította) Az 1.2.2 fejezet órahálója e szerint lett kialakítva.

A szabadon tervezhető órakeret és az idézett választható órakeret egy részét az emelt szintű képzések óraszámainak kialakításához felhasználtuk. Az emelt szintű képzés választása így ezeknek az óráknak a választását is jelenti. A 11. és a 12. évfolyamon a tanuló annyi tárgyat köteles választani, hogy óraszámja elérje a kötelező óraszámot.

A mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy minden tanuló számára kötelezően választandó a 12. évfolyamon.

A / jellel történő elválasztás azt jelenti, hogy a matematika és a digitális kultúra félcsoportnak az óraszámja az adott tantárgyból különbözik.

A * **jelölt tantárgyak** egyikének választása kötelező a 11. évfolyamon, ha a tanuló nem választ természettudományos fakultációt.

A ** **jelölt tantárgyak** választása kötelező, ha a tanuló heti óraszámja nem éri el az adott évfolyamon kötelező óraszámot a 12. évfolyamon.

A *** **jelölt tantárgyak** középszintű, a **nem csillagozott tantárgyak** emelt szintű érettségire készítene fel.

A Pécsi Janus Pannonius Gimnázium az alábbi tárgyakból készít fel középszintű érettségi vizsgára:

angol, német, és francia nyelvek, valamint biológia, digitális kultúra, ének-zene, fizika, földrajz, kémia, magyar nyelv és irodalom, matematika, testnevelés, történelem és vizuális kultúra.

Vizuális kultúrából, ének-zenéből a 11. vagy a 12. évfolyamon választható tanórai keretből *egy tanéven* át +2 óra biztosításával történik a középszintű érettségire való felkészítés. Az emelt szintű digitális kultúra képzés (B osztály) kivételével digitális kultúrából a 11. vagy a 12. évfolyamon az alapóraszám mellett, választható tanórai keretből *egy tanéven* át +3 óra biztosításával történik a középszintű érettségire való felkészítés. A többi felsorolt tantárgyból alapórán történik a középszintű érettségire való felkészítés.

A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák (2. melléklet).

1.2.3. A hatosztályos gimnázium 2013/2014. tanévtől felmenő rendszerben belépő óratervei

A helyi tanterv kialakítását az 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 4. mellékletében kiadott Gimnázium 7-12. című kerettanterve alapján történt.

Tantárgy/évfolyam	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Irodalom	2	2	3	3	3,5	3
Magyar nyelv	2	2	1	1	1	1
1. Idegen nyelv	3	3	4	5	4	4
2. Idegen nyelv	2	2	4	3	3	3
Matematika	4/5	4/5	4/5	4/5	3/5	3/5
Erkölcstan	1	1	-	-	-	-
Etika	-	-	-	-	1	-
Történelem	2	2	2	2	3	4
Fizika	2	2	2	2	2	
Kémia	2	2	2	2		
Biológia - egészségtan	1	2	2	2	2	2
Földrajz	2	2	2	2	-	-
Ének-zene	1	1	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1	-	-
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1	-	-	-
Művészetek			-	-	2	2
Informatika	1	1	1	1	1	1
Életvitel és gyakorlati ismeretek	-		-	-	-	1
Testnevelés és sport	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Választható tárgyak						
Természettudományos tárgy			1	1		
Emelt/közép szintű érettségire felkészítés			-	-	6	6
Összesített óraszámok						
Egy tanulóra jutó összes óraszám a választható tantárgyakkal együtt	33/34	33/34	37/38	36/37	36	35
Törvényi maximális óraszám a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (3) c) figyelembevételével:	35	35	39	40	39	39
Törvényi kötelező óraszám	31	31	31	36	35	35

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (1) szerint:

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege - ha e rendelet másképp nem rendelkezik - egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeretet a hetedik-tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy órával haladhatja meg.

A szabadon tervezhető órakeretet és az idézett választható órakeret egy részét a matematika tagozat óraszámainak a kialakításához felhasználtuk. A tagozat választása így ezeknek az óráknak a választását is jelenti. A 11. és 12. évfolyamon a tanuló annyi tárgyat köteles választani, hogy az órásszáma elérje a kötelező órásszámot.

A / jellel történő elválasztás azt jelenti, hogy a matematika és az emelt szintű matematika félcsoporthoz az óraszám az adott tantárgyból különbözik.

Választható tantárgy/évfolyam	11.	12.
Irodalom	2	2
2. idegen nyelv	2	2
Matematika	2	2
Történelem	2	2
Informatika	2	2
Fizika	2	3
Kémia	2	2
Biológia	2	2
Földrajz	2	2
Ének-zene*	2	2
Vizuális kultúra*	2	2
Informatika*	2	2

A * jelölt tantárgyak középszintű, a nem csillagozott tantárgyak emelt szintű érettségire készítik fel.

A Pécsi Janus Pannonius Gimnázium az alábbi tárgyakból készít fel középszintű érettségi vizsgára:

angol, német, és francia nyelvek, valamint biológia, ének-zene, fizika, földrajz, informatika, kémia, magyar nyelv és irodalom, matematika, testnevelés, történelem és vizuális kultúra.

Vizuális kultúrából, ének-zenéből és informatikából a 11. vagy a 12. évfolyamon az alapóraszám mellett, választható tanórai keretből *egy tanéven* át +2 óra biztosításával történik a középszintű érettségire való felkészítés. A többi felsorolt tantárgyból alapórán történik a középszintű érettségire való felkészítés.

A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák (2. melléklet).

1.2.4. A hatosztályos gimnázium 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben belépő óratervei

A helyi tanterv órahálójának a kialakítása az 5/2020. (I.31.) Kormányrendelet által módosított 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet alapján történt.

Tantárgy/évfolyam	általános/matematika					
	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Irodalom	2	2	2	3	3	3
Magyar nyelv	2	2	1	1	1	1
1. Idegen nyelv	3	3	4	5	4	4
2. Idegen nyelv	-	-	3	3	3	3
Matematika	4/5	4/5	3/5	3/5	3	3
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	-	-	-	-
Történelem	2	2	2	2	3	4
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	1
Fizika	1	2	2	3	-	-
Kémia	1	2	2	1	-	-
Biológia	2	1	3	2	-	-
Földrajz	2	1	2	1	-	-
Ének-zene	1	1	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1	-	-
Mozgóképkultúra és médiaismeret #	-	-				1
Művészetek	-	-	-	-	1	-
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	-
Technika és tervezés	1	-	-	-	-	-
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	1	1	1	1	1
	30/31	30/31	34/36	33/35	26	26
<i>Választható tárgyak</i>						
Emelt/középszintű érettségire felkészítés			-	-	8	8
Összesített óraszámok						
Egy tanulóra jutó összes óraszám a választható tantárgyakkal együtt	30/32	30/32	34/36	33/35	34	34
Törvényi maximális óraszám	30/32	30/32	34/36	34/36	34	34
Törvényi kötelező óraszám	28	28	32	32	30	29

A tanuló a kötelező és választható tanítási óráinak összegét a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (3-4) szakasza egyértelműen meghatározza. (A Kormányrendeletet az 5/2020 (I.31.) Kormányrendelet módosította) Az 1.2.4 fejezet órahálója e szerint lett kialakítva.

A szabadon tervezhető órakeret és az idézett választható órakeret egy részét az emelt szintű képzés óraszámainál kialakításához felhasználtuk. Az emelt szintű képzés választása így ezeknek az óráknak a választását is jelenti. A 11. és 12. évfolyamon a tanuló annyi tárgyat köteles választani, hogy óraszámja elérje a kötelező óraszámot.

A mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy minden tanuló számára kötelezően választandó a 12. évfolyamon.

Választható tantárgy/évfolyam	11.	12.
Irodalom	3	3
2. Idegen nyelv	3	3
Matematika	3	3
Történelem	3	3
Digitális kultúra	3	3
Fizika	4	4
Kémia	4	4
Biológia	4	4
Földrajz	4	4
Biológia / Fizika / Földrajz* (11. évf.)	2	-
Művészetek**	-	1
Ének-zene***	2	2
Vizuális kultúra***	2	2
Digitális kultúra***	3	3

Az emelt szintű matematika csoport a két hat évfolyamos osztályból szerveződik. Így mindkét osztályba járnak matematikát emelt szinten és alapóraszámú tanuló diákok. A / jellel történő elválasztás azt jelenti, hogy az emelt szintű matematika csoport óraszámú eltér az alapóraszámú matematikát tanuló diákokétól.

A * **jelölt tantárgyak** egyikének választása kötelező a 11. évfolyamon, ha a tanuló nem választ természettudományos fakultációt.

A ** **jelölt tantárgyak** választása kötelező, ha a tanuló heti óraszámú nem éri el az adott évfolyamon kötelező óraszámot a 12. évfolyamon.

A *** **jelölt tantárgyak** középszintű, a **nem csillagozott tantárgyak** emelt szintű érettségire készítene fel.

A Pécsi Janus Pannonius Gimnázium az alábbi tárgyakból készít fel középszintű érettségi vizsgára:

angol, német, és francia nyelvek, valamint biológia, digitális kultúra, ének-zene, fizika, földrajz, kémia, magyar nyelv és irodalom, matematika, testnevelés, történelem és vizuális kultúra.

Vizuális kultúrából, ének-zenéből a 11. vagy a 12. évfolyamon választható tanórai keretből *egy tanéven* át +2 óra biztosításával történik a középszintű érettségire való felkészítés. Az emelt szintű digitális kultúra képzés (B osztály) kivételével digitális kultúrából a 11. vagy a 12. évfolyamon az alapóraszám mellett, választható tanórai keretből *egy tanéven* át +3 óra biztosításával történik a középszintű érettségire való felkészítés. A többi felsorolt tantárgyból alapórán történik a középszintű érettségire való felkészítés.

A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák (2. melléklet).

1.3. Helyi vizsgarendszer

A Pécsi Janus Pannonius Gimnáziumban helyi vizsgarendszer működik. Ezeknek a tanév végi vizsgáknak a letétele minden diákunk számára kötelező. A vizsgák idejét, módját, az arra történő jelentkezést a Tanulmányok alatti vizsgák szabályzata, az SZMSZ és a HÁZIREND szabályozza. (A táblázat jelölései: í = írásbeli, sz = szóbeli, gy = gyakorlati vizsga)

	A	B	C,D
7.			
8.			Magyar nyelvtan (i)
9.	-	-	Történelem (i)
10.	1. Idegen nyelv (í,sz)	1. Idegen nyelv (í,sz) Digitális kultúra (gy)	1. Idegen nyelv (í,sz) Matematika (i)
11.	Történelem (sz) Matematika (i)	Történelem (sz) Matematika (i)	Történelem (sz)
12.	Magyar nyelv és irodalom próbaérettségi Matematika próbaérettségi	Magyar nyelv és irodalom próbaérettségi Matematika próbaérettségi	Magyar nyelv és irodalom próbaérettségi Matematika próbaérettségi

Kivételes esetben a francia nyelv szaktanára javaslatára első idegen nyelv helyett francia nyelvből is vizsgázhatnak a diákok.

1.4. Az alternatív tanítási napok lehetséges programja:

- Élménycentrikus, tantárgyközi integrációra épülő oktatást valósítunk meg. Egyes tantárgyak óraszámai összevonhatók, azonos programokra több csoport vagy osztály együttesen is szervezhető. A kerettanterv követelményeit meghaladó területek és feladatok egy része ilyen keretek között könnyebben teljesíthető. (Tömbösített órák, kísérletek, ismeretterjesztő előadások, más kulturális intézmények meglátogatása).
- Lehetőséget kínálunk iskolában folyó projektoktatás e napokon történő bemutatására.
- A Nat fejlesztési területeivel és nevelési céljaival kapcsolatos feladatok
- Az érettségi előtt álló osztályok ilyenkor írhatnak egyes tantárgyakból több órát igénybe vevő dolgozatokat.
- Egyes tanulókkal kiemelt tehetséggondozás tömbösített órakeretben itt eredményesen megvalósítható.
- A kerettanterv egyes területeinek előírásai hagyományos órakeretben középiskolában nehezen teljesíthetők. Ezeket a napokon kerülhet sor e tárgyak követelményeinek teljesítésére.
- A belépő osztályok év eleji alternatív napjainak programja a közösség mielőbbi kialakítását is szolgálja.
- A tavaszi, esetlegesen a nyári szünetet megelőző alternatív napokon a fent említett programok kiegészülhetnek olyan foglalkozásokkal is, ahol az ismeretszerzés kirándulásokkal párosul.
- Arra törekszünk, hogy ezeken a napokon a hagyományostól eltérő módon és módszerekkel oktassunk, lehetőséget teremtsünk diákok és tanárok oldottabb formában történő együttműködésére.
- A nemzetiséghez nem tartozó tanulókkal a településen élő nemzetiség kultúráját megismertetjük.

1.5. A választható tantárgyakkal kapcsolatos rendelkezések

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet és az azt módosító 5/2020. Kormányrendelet 8.§ egyértelműen meghatározza az egyes kerettantervek szerint haladó osztályokban tanulók kötelező és maximális heti óraszámát.

Ezeket az óraszámokat a Helyi tanterv 1.2.1-1.2.4 fejezeteiben szerepeltetett óratervi hálók egyértelműen meghatározzák.

A szabadon tervezhető órakeretet és a választható órakeret egy részét a tagozatos (emelt szintű) óraszámok kialakításához felhasználtuk. A tagozat választása így ezeknek az óráknak a választását is jelenti. A 11. és 12. évfolyamon a tanuló annyi tárgyat köteles választani, hogy óraszámja elérje a kötelező óraszámot.

Az iskola pedagógiai programja 4 csoportba sorolja a választható tantárgyakat:

- szakkörök, diákkörök, művészeti foglalkozások
- emelt vagy középszintű érettségi felkészítések
- Etika/Hit-és erkölcstan (7-8. évfolyam)
- Művészetek (12. évfolyam)

Az érettségi felkészítések tantárgyait – amennyiben lehetséges – a szaktanár megjelölésével az intézményvezető nyilvánosságra hozza április 15-ig a szülőknek és diákoknak tartott tájékoztatót követően levélben. A Helyi tanterv 1.2 fejezetének megfelelően a tanulók a felkínált lehetőségek közül választhatnak. Ahol a foglalkozási rendszer engedi a többes kínálatot ott a szaktanárt is megválaszthatják. A tanulók a választásukat írásban május 20-ig nyújthatják be az intézményvezetőnek. Az eljárást az 20/2012. számú EMMI rendelet 15.§-a által előírt módon és egyeztetések figyelembevételével kell lefolytatni.

A szakkörök, diákkörök, művészeti csoportok választása tanév elején a szaktanárhoz való közvetlen jelentkezéssel történik.

1.6. Az egészségneveléssel kapcsolatos elvek

Az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. Az iskola egészségnevelési programja elsődlegesen a tanulók egészséges életmódjának és szemléletének kialakítását szolgálja, ahol szükség van a tantestület együttműködésére, szülők bevonására véleményeik és javaslataik figyelembe vételére. Ezek megvalósulását középpontba állítva, az alábbi elvek szerint halad az iskola egészségfejlesztési programja:

- ◆ Teljes körű egészségfejlesztésre való törekvés
- ◆ A tanár – diák és szülő együttműködése
- ◆ A testi, a szellemi és a lelki nevelés összhangjára való törekvés
- ◆ A helyes életvitel és egészséges magatartás kialakítása
- ◆ A motiváció szerepe az egészséges életmódban

1.7. A környezeti neveléssel kapcsolatos elvek

Szükség van a társadalom számára, olyan felnövő új generációra, akik képesek lesznek fenntartani az ökológiai egyensúlyt a rohamléptekkel növekvő káros antropogén hatásokkal szemben (fenntartható fejlődés). Olyan fiatalokat szeretnénk nevelni, akiknek magukhoz, embertársaikhoz, élő- és élettelen környezetükhöz való viszonyát értéktisztelet és értékteremtés jellemzi, és ez a hozzáállás nyilvánul meg az életvezetésükben is. Ennek eléréséhez a következő elveket szeretnénk alkalmazni:

- ◆ a Föld az emberiség öröksége
- ◆ a környezetünk megőrzése a jövő nemzedéke számára

- ◆ a környezettudatos magatartás és gondolkodásmód
- ◆ az ember és környezetének egészsége az ökológiai egyensúly része
- ◆ a természeti erőforrások racionális és környezettudatos felhasználása

2. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE, BESZÁMOLTATÁSA ÉS OTTHONI MUNKÁJA

2.1. A tanulók tantárgyi értékelésének alapelvei

- ◆ Legyen az értékelés motiváló, ösztönző hatású.
- ◆ Legyen tárgyyszerű, mutasson rá a hiányosságokra, adjon meg a továbblépést segítő tanácsot.
- ◆ Rendszeresen és folyamatosan történjen.
- ◆ A követelmények és elvárások pontos ismeretében, elfogadott szempontok alapján történjen.
- ◆ Fontosnak tartjuk, hogy megfelelő légkörben történjen, és lehetőleg személyre vagy csoportra szóló legyen szó szó legyen.

2.2. A tanulók tantárgyi értékelésének szempontjai

- ◆ a tanulók teljesítménye és előrehaladása
- ◆ tanórai munka
- ◆ munkafegyelem
- ◆ versenyeredmények és egyéb, a tantárggyal kapcsolatos tanórán kívüli tevékenységek
- ◆ a tanulmányok alatti vizsgák esetén csak a tanuló teljesítményét kell figyelembe venni

2.3. A tanulók tantárgyi értékelésének formái és alkalmi

2.3.1. Szóbeli értékelés

- ◆ tanórán feleletek, dolgozatok értékelése – önállóan vagy az érdemjeggyel együtt
- ◆ tanórai csoportmunka-önállóan vagy érdemjeggyel együtt
- ◆ a vizsgákon az érdemjegyek mellett lehetőleg szóbeli értékelést is adunk
- ◆ felkérésre vagy önként végzett feladatok után
- ◆ közös együttlétek (kirándulás, kulturális program stb.) után
- ◆ osztályfőnök által félévente kétszer, a naplók, ellenőrzők egyeztetése során
- ◆ a félévi és év végi osztályzatok, érdemjegyek megállapításakor
- ◆ házi versenyek, vetélkedők után
- ◆ az egész diákközösség előtt
- ◆ értékelés a tantestület előtt
- ◆ szülői értekezleteken, délutáni meghirdetett vagy egyéni előzetes bejelentés alapján létrejött szülői fogadóórán

2.3.2. Írásbeli, szöveges értékelés

- ◆ dolgozatokhoz fűzött útmutatás, vélemény
- ◆ kiemelkedő teljesítményű, illetve problémás tanulóknál - szükség esetén levélben - vagy az ellenőrző könyvön keresztül
- ◆ külső felkérésre készített vélemények, minősítés

2.3.3. A tanulók beszámoltatásának formái, korlátai, értékelésük érdemjeggyel, osztályzattal

Az osztályozás és az érdemjegyek adása során a tanulók sokrétű és árnyalatokban gazdag eredményeit és teljesítményét kell a számjegyek korlátozott számához hozzárendelni. Ezért fontosnak tartjuk a különböző ellenőrzési formák arányos váltogatását.

A tantárgyaktól történő osztályozás során a súlyozottan számított érdemjegyek átlagából indul ki a szaktanár. Az adott félévi vagy tanév végi osztályzatot ebből az átlagból az **5.2** alatt leírtak figyelembe vételével egész számra történő kerekítéssel adja a szaktanár.

Azoknál a tantárgyaknál, amelyeknél helyi vizsgarendszerünk kötelező vizsgát ír elő a tanulóknak a tanév végi osztályzat kialakítása az alábbiak szerint történik:

Mind a szóbeli, mind az írásbeli vizsga esetén a következő eljárást kell követni:

A tanévközi érdemjegyek alapján a tanulónak a naplóba összegző osztályzatot kell beírni. Az *összegző osztályzat lehet tört szám is*. A vizsgajegyet piros színnel bekarikázva az összegző érdemjeggyel mellé kell beírni. Szóbeli vizsga esetén, elégtelen vizsgajegy beírása előtt a tanulót egy póttétel húzása illeti meg. A tanév végi osztályzatot e kettőből kell képezni a következő arány szerint:

Tanévközi érdemjegyekből képzett összegző osztályzat : vizsgajegy = 2:1.

Ha a tanuló tanév végi vizsgajegye elégtelen, akkor a tanár joga mérlegelni azt a lehetőséget, hogy:

1. alkalmazza a fent említett arányt, vagy
2. a tanuló végső osztályzatát elégtelenre minősíti.

Ha évközi teljesítménye alapján a tanulónak összegző osztályzata legalább hármas, akkor a 2. eset csak akkor alkalmazható, ha a tanuló az iskolavezetés egy tagját is tartalmazó bizottság előtti megismételt vizsgán is elégtelen vizsgajegyet szerez. A tanulót ez esetben a két vizsga között legalább két nap felkészülési idő illeti meg. Írásbeli vizsga esetén értelemszerűen az írásbeli dolgozat kerül megismétlésre, és a bizottság is az írásbeli munkát minősíti. Azoknál a tárgyaknál, ahol a vizsga szóbeli és írásbeli részből is áll, az ismétlés csak a szóbeli vizsgára vonatkozik.

A tanulók beszámoltatásának formái	Anyagrész/tanulói produktum	Bejelentési kötelezettség	Rögzítése a tanmenetben kötelező	Súlya az osztályozásnál
Szóbeli vagy írásbeli felelet (röpdolgozat)	az előző néhány óra anyagából	nincs	nem	1
Nagydolgozat (30-percen túli)	nagyobb anyagrészből	a bejelentés és a megíratás közé 1 hétvégének kell esni	nem	2
Témazáró dolgozat vagy felelet	lezárt témából	a bejelentés és a megíratás közé 1 hétvégének kell esni	igen	2
Csoportmunka	adott óra anyaga	nincs	nem	többnyire szóban/1
Házi dolgozat	nagyobb anyagrészből	kiadást követő egy héten belül nem kérhető be	nem	1 vagy 2
Próbaérettségi	kiadott vizsgatematika	éves iskolai ütemtervben rögzítve	igen	az osztályvizsgánál alkalmazott arány szerint
Egyéb tanulói produktumok	rajz, kiselőadás,	előzetes egyeztetés alapján	nem	1
Tanulói munka, aktivitás	órai munka, szorgalmi feladatok	nincs	nem	1
Középszintű érettségi vizsga	kiadott vizsgatematika	tanév rendje alapján	nem	-
Különbözeti vizsga	kiadott vizsgatematika	igazgatói határozat alapján	nem	-

Javítóvizsga	kiadott vizsgatematika	nevelőtestület határozata alapján	nem	-
Osztályozó vizsga	kiadott vizsgatematika	igazgatói határozat alapján	nem	-
Helyi vizsga (szóbeli, írásbeli, projekt)	kiadott vizsgatematika	pp szerint	nem	speciálisan a fent megfogalmazottak szerint
A szaktanár egyéni belátása szerint a tanuló más teljesítményeit is jutalmazhatja érdemjeggyel.				

Az osztályozás és értékelés egyértelműbbé tételének érdekében fontosnak tartjuk a következőket:

- A 7. és a belépő 9. évfolyamon a heti 1-3 óraszámú tantárgyak esetében az első hónapban, a heti 4-6 óraszámú tantárgyak esetében az első két hétben szerzett érdemjegyeket beírjuk a naplóba és az ellenőrzőbe, de csak a tanuló kérésére számítjuk be őket a félévi és év végi osztályzatokba. Törekszünk a gyakori értékelésre és érdemjegyadásra, de ezzel elsősorban az önkontroll, önértékelés képességét alapozzuk meg a tanulóknak. Ezzel elősegítjük, hogy bennük reális elvárás szintek jöjjenek létre. Az írásbeli vagy szóbeli feleleteket minden esetben szóban is értékeljük és a teljesítményeket érdemjegyre váltjuk át.
- Tört számmal meghatározott érdemjegy nem kerül a naplóba.
- Magas tanulói önértékelési szint eléréséhez a továbbiakban is szükséges az értékelési alapelveknek megfelelő tanári irányítás.
- Nemcsak változatos értékelési módszerekre törekszünk, hanem a tanulók megfelelő számú értékelésére is. Egy tárgyból – a modulok kivételével - egy félév során minimum annyi érdemjegy szükséges, ahány óra van hetente belőle, de heti egy vagy két óras tantárgy esetén legalább 3 jegy.
- A szaktanár az általa adott érdemjegyet lehetőleg azonnal, de legfeljebb 1 héten belül beírja a naplóba.
- A szaktanár az általa adott érdemjegyet az adott tanórán köteles közölni a tanulóval.
- A különböző típusú érdemjegyeket eltérő színnel jelöljük az elektronikus naplóban, hogy az a szülők és az osztályfőnök számára is útbaigazító lehessen.
- A dolgozatok eredményét, esetleges eredménytelenségét személyre szólóan és az osztály teljesítményét is mérlegelve ismertetjük. Az egyéni és típushibákról is szólunk.
- Az osztályzatok megbeszélésekor a szaktanár félévkor a féléves, tanév végén az egész év érdemjegyei alapján értékeli a tanulót.
- Osztályozó konferenciát minden félévben minden osztálynak tartunk.

A tanulók beszámoltatásánál fontosnak tartjuk az alábbi korlátokat:

- Heti legalább 2 óras tantárgy esetén 4 nagy vagy témazáró dolgozatot íratunk
- Nagy és témazáró dolgozat őszi, téli, tavaszi szünet utáni 1. szakórán – heti 1 óras tantárgy kivételével - nem íratható.
- A házi dolgozatok beadására vonatkozóan az őszi, téli, tavaszi szünetet megelőző, illetve követő 1 hét tiltott sávnak számít.
- Egy nap kettőnél több egész osztályt érintő 30 percnél több (nagy ill. témazáró) dolgozat nem íratható.

2.3.4. Elvek és korlátok a tanulók otthoni felkészüléséhez

Tanulói és szülői körben rendszeresen folytatott elégedettség és elégedetlenség méréseinkből tudjuk, hogy tanulóink nagy része ma 1 és 3 óra közötti időt fordít naponta iskolai felkészülésre. Az átlagot tekintve ez az idő megfelelőnek mondható.

Ha a felkészülési idő iskolai szinten vagy egy adott osztályban eléri, vagy meghaladja átlagosan a napi 3 órát, akkor az iskolavezetés feladata azonnali mérésekkel feltárni az okokat, és egyeztetést kezdeményezni a nevelőtestület tagjaival.

Ha a 2.3.3. alatt felállított korlátok és bejelentési kötelezettségek ellenére tanulói vagy szülői jelzés érkezik tanév közben a tanulók túl magas otthoni terheléséről, akkor az osztályfőnök, majd következő fórumként az iskolavezetés köteles a terhelést megvizsgálni, és egyeztetések után intézkedést hozni.

2.4. A magatartás és szorgalom értékelése, a tanulók jutalmazása

A helyi minősítési és jutalmazási rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósításának segítése.

2.4.1. A minősítés és a jutalmazás elvei, módja

Az osztályfőnök az általa összegyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára. A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok, az osztály diákbizottság véleményére és a minősítéseket megvitatja az osztályközösséggel. A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján az osztályozó konferencián alakul ki.

A jutalmazás során ugyanezt az eljárást követi az osztályfőnök, a Janus-nap, a ballagás illetve a tanév vége előtt. A jutalmazás eljárásrendje az iskola házirendjében leírtak szerint zajlik.

A minősítés fejezze ki:

- ◆ a közösséghez és annak tagjaihoz való viszonyt,
- ◆ a munkához való viszonyt,
- ◆ a felelősségérzetet,
- ◆ az önállóságot,
- ◆ a közösségért végzett munkát
- ◆ a tanuló képességeihez mért eredményeit

Annak mérlegelése, hogy a tanulót melyik fokozat, vagy milyen jutalom illeti meg a nevelőtestület, elsősorban az osztályfőnök fontos, felelősségteljes feladata.

2.4.2. A magatartás értékelése, minősítése

A tanuló magatartását félévkor és tanév végén a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) osztályzatok valamelyikével minősítjük.

P é l d á s (5)

- ◆ A tanulmányi kötelezettségének képességei szerint eleget tesz, az iskola házirendjének és egyéb szabályzatainak rendelkezéseit, előírásait következetesen megtartja.
- ◆ Viselkedése példaértékű, fegyelmezett, kulturált, segítőkész.
- ◆ Diáktársai, szülei, tanárai, az iskola felnőtt dolgozói iránt tiszteletet tanúsít.
- ◆ Tevékenyen részt vállal a közösségi feladatok végrehajtásában vagy számottevő tanulmányi, kulturális, illetve sporteredménnyel gazdagítja az iskola hírnevét.
- ◆ Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője a tanév során.

J ó (4)

- ◆ A fenti követelményeknek kisebb hiányosságok, illetve kifogások mellett felel meg,
- ◆ Nincs egynél több osztályfőnöki figyelmeztetése.
- ◆ Nincs osztályfőnöki figyelmeztetésnél magasabb fokú büntetése.

V á l t o z ó (3)

- ◆ Viselkedése ellen több panasz merül fel, a tanórán és azon kívül gyakran fegyelmezetlen, tiszteletlen tanáraival, az iskola dolgozóival.
- ◆ Tanulmányi kötelezettségét többször elmulasztja.

R o s s z (2)

- ◆ Akinek viselkedése miatt gyakori vagy súlyos kifogás merül fel, goromba, agresszív tanáraival, társaival.
- ◆ Igazgatói megrovása vagy tantestületi büntetése van.
- ◆ Hátráltatja a közösség fejlődését, a közvagyonot szándékosan rongálja.

2.4.3. A szorgalom jegyek megállapítása

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket is mérlegelve fejezi ki a tanulmányi munkához való viszonyt, a kötelességtudatot, a rendszerességet, a pontosságot. A szorgalmat félévkor és tanév végén a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyekkel minősítjük.

P é l d á s (5)

- ◆ Aki erejéhez, képességeihez mérten pontosan, alaposan, törekvően, kötelességtudattal és egyenletes színvonalon végzi a munkáját.

J ó (4)

- ◆ Akinek munkáját kisebb lazaságok, egyenetlenségek ellenére általában a kötelességtudat, rendszeresség jellemzi.

V á l t o z ó (3)

- ◆ Akinek a tanórákra való felkészülése rendszertelen, tanulmányi munkája hullámzó.
- ◆ Aki képességei alatt teljesít vagy valamelyik tantárgyból elégtelen minősítést kap.

H a n y a g (2)

- ◆ Aki kötelezettségeinek következetesen nem tesz eleget, érdektelenség, közöny jellemzi vagy egynél több tárgyból elégtelen minősítést kap.

3.A TANTÁRGYI HELYI TANTERVEKKEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

3.1. Tankönyvek, segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban az alkalmazható tankönyvek, segédletek, taneszközök kiválasztásának konkrét elveit a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák.

A kiválasztás alapszempontjai:

- A kerettantervre épülő helyi tanterv megvalósítását szolgálja
- a hivatalos tankönyvjegyzéken megtalálható
- Tartalom, módszertani kultúra, alkalmazhatóság
- Kivitel, tartósság
- Feleljenek meg a Köznevelésről szóló törvény és a 20/2012. számú EMMI, valamint a tankönyvpiac rendjéről szóló rendeleteknek.
- Feleljen meg a Szülői Munkaközösség ezzel kapcsolatos döntésének.

3.2. Alkalmazott módszertani eszköztár

A Pécsi Janus Pannonius Gimnáziumban alkalmazott módszertani eszközök listája ajánlásokat fogalmaz meg a szakmai munkaközösségek és a pedagógusok számára a helyi tanterv végrehajtásához. A munkaközösségek az SZMSZ 5.5. fejezete alapján, a pedagógus szabadságát nem korlátozva választják meg ebből a tantárgyi helyi tantervben rögzített elvárásaikat. A módszertani eszköztárat a munkaközösségek tanév végén ajánlásaikkal bővítik ki.

A módszertani eszközök listáját a helyi tanterv melléklete tartalmazza.

3.3. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

3.3.1. Általános elvek

Iskolánk testnevelés oktatásában megfogalmazott alapvető cél és feladat a tanulók fizikai teljesítőképességének növelése, a cselekvőképesség permanens fejlesztése, a rendszeres sportolás szükségletté válásának elfogadása, a sport iránti igény kifejlesztése.

Ennek elérése érdekében ismerjék meg motorikus képességeik szintjét, annak fejlesztésének és fenntartásának módját, ezek segítségével a mozgásos játékok, a versenyek örömét, a későbbiek során betöltött fontosságát. Az iskola befejeztével legyenek testileg fejlettek, edzettek, és sajátítsák el a mindennapi élethez szükséges mozgáskészségeket, a sport egészségügyi és prevenciós értékeit, lényegét.

3.3.2. A mérés módszereinek általános feladatai

A teljesítmények mérésekor alapvetőnek tekintjük a teljesítmények javulását, a tanulók fizikai teljesítőképességeinek növelését. A pozitív teljesítmény változásával megerősödik a tanuló önbizalma, motivációs készsége. A teljesítményt befolyásoló körülmények közül a következő komponenseket tartjuk kiemelten szem előtt: életmód, erőnlét, egészségi állapot, szocializáció, tárgyi feltételek. Ezek összefüggésben állnak egymással, melyeket figyelembe vettünk mérési módszereink kiválasztásakor. Az ellenőrzés során átfogó képet kapunk tanulóink fejlődéséről, felvilágosítást nyújtunk a tanulóknak az adott évfolyamon elvárható teljesítményszintről, valamint a testnevelői munka további irányáról. Ezzel elemezni tudjuk a testnevelési tanítás 4 és 6 éves folyamatát, az iskola képzési rendszeréhez igazodva növelhető a testnevelés hatékonysága.

A kondicionális képességeknek fejlesztése a tanulók kiinduló szintjéhez igazított. Törekszünk, tanulóinkban pozitív erkölcsi tulajdonságok kialakítására. Így személyiségük formálódik, erősödik.

Mérési módszereink kiválasztásánál a kondicionális és koordinációs képességek megfelelő arányának egyensúlyát helyeztük előtérbe, figyelembe véve tárgyi adottságainkat. A teljesítményt

mérő módszerek az egyes évfolyamok életkori sajátosságait veszi alapul, mellette a reális ellenőrzési funkcióknak és feladatnak tesz eleget.

A képességfejlesztő gyakorlatokban elért fejlődés mérése a motoros próbák tanévenkénti időszakos – őszi eleji és tavasz végi – mérésével, eredmények rögzítésével kitűzött feladata intézményünk testnevelés tanításának. Ennek segítségével a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődésének értékelése, egyéni adottságaik és képességeik feltárása történhet meg.

A tanulók általános fizikai teherbíró képességének eredménye nem lehet eszköz a testnevelő tanár teljesítményének, a heti tanórai mozgásanyag hatásának objektív mérésére. A tanulók osztályzatának kialakításában részjegyként szerepelhet, kiemelt figyelemmel az önmagához mért fejlődésére.

A tanulók életkori sajátossága fontos szempont volt mérési módszereink kiválasztásánál, előtérbe helyezve kezdetben a fejlődő szervezet élettani sajátosságait, terhelhetőségét. Magasabb évfolyamokon a kiválasztott mérési módszereink célja az erő, az állóképesség fejlesztése, a technika végrehajtásának tökéletesítése.

Összegzésképp, mérési módszereink tükrözzék tanulóink motorikus képességeinek megtartását, évenkénti javulását.

3.3.3. Vizsgálati szempontok, gyakorlati hasznosság

Iskolánkban a tanulók fizikai állapotának mérése a Netfit módszerrel történik. A vizsgálat előtt a próbázónak felvilágosítást adunk a módszer céljáról, gyakorlati hasznosságáról, az elvégzendő feladatokról. A vizsgálati módszert, az erre a célra elkészített mérési útmutató alapján végezzük el. Az általános fizikai teherbíró képesség pontértékeinek meghatározása a táblázatok alapján történik.

A Cooper-teszt az aerob, hosszú távú állóképesség műszer nélküli mérésének, ellenőrzésének egyik világszerte elfogadott módszere. A Cooper-teszt lényege, hogy 12 perc alatt a tanuló a leghosszabb távot teljesítse futással.

A testi erő, az erő-állóképesség méréséhez a következő próbákat alkalmazzuk. A helyből távolugrás az alsó végtag dinamikus erejének mérését szolgálja. A mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan, kifáradásig, a vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérését jelenti. Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan kifáradásig a csípőhajlító és a hasizmok erő-állóképességének mérését célozza meg. A hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig a hátizmok dinamikus erő-állóképességének mérését ellenőrzi.

3.4. A középszintű érettségi vizsgára való felkészítés tantárgyai és témakörei

A Pécsi Janus Pannonius Gimnázium az alábbi tárgyakból készít fel középszintű érettségi vizsgára:

angol, német, és francia nyelvek, valamint biológia, digitális kultúra, emberismeret és etika, ének-zene, fizika, földrajz, informatika, kémia, magyar nyelv és irodalom, matematika, testnevelés, történelem, vizuális kultúra. (A 2024. január 1-je utáni vizsgaidőszakokban nem lehetséges vizsgát tenni emberismeret és etikából, valamint informatikából.)

Vizuális kultúrából, ének-zenéből a 11. vagy a 12. évfolyamon választható tanórai keretből *egy tanéven* át +2 óra biztosításával történik a középszintű érettségre való felkészítés. Az emelt szintű digitális kultúra képzés (B osztály) kivételével digitális kultúrából a 11. vagy a 12. évfolyamon az alapóraszám mellett, választható tanórai keretből *egy tanéven* át +3 óra biztosításával történik a középszintű érettségre való felkészítés. A többi felsorolt tantárgyból alapórán történik a középszintű érettségre való felkészítés.

Tanulói jogviszony alatt az érettségi vizsgára történő jelentkezés feltétele: a helyi tantervben a jelentkező számára az adott tantárgyra vonatkozóan meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolnia tudja.

Az érettségi vizsga témakörei a pedagógiai program 2. mellékletében található.

3.5. Az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő képzések

A Pécsi Janus Pannonius Gimnázium az alábbi tantárgyakból szervez emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozásokat:

magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz, élő idegen nyelv (angol, német, francia), informatika/digitális kultúra.

Az emelt szintű érettségi felkészítésre való jelentkezésnek nincs helyi korlátja.

A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez alkalmazott fejlesztési feladatokat a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák.

3.6. A Nat-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 51/2012. (XII.21.) EMMI rendeletben jóváhagyott kerettantervek 3. és 4. melléklete alapján, valamint az 5/2020 (I.31.) Kormányrendelet által módosított 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet alapján az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott kerettantervek alapján valósítjuk meg a Nat alapelveit, melyek az érettségi követelményekkel együtt határozzák meg iskolánkban a fejlesztési követelményeket, a tudás mélységét.

A Helyi tanterv megvalósítja a Nat-ban meghatározott értékeket, fejlesztési területeket, nevelési célokat.

- ◆ Az erkölcsi nevelés (minden tantárgy)
- ◆ Nemzeti öntudat, hazafias nevelés (minden tantárgy, hagyományápolás)
- ◆ Állampolgárságra, demokráciára nevelés (minden tantárgy, az iskolai élet szabályai)
- ◆ Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (minden tantárgy, egészségnevelési program, osztályfőnöki óra, iskolai élet, közösségi szolgálat)
- ◆ A családi életre nevelés (biológia, egészségnevelési program, osztályfőnöki óra, életvitel és gyakorlat)
- ◆ A testi és lelki egészségre való nevelés (biológia, egészségnevelési program, osztályfőnöki óra, életvitel és gyakorlat)
- ◆ Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (minden tantárgy, közösségi szolgálat)
- ◆ Fenntarthatóság környezettudatosság (minden tantárgy, környezeti nevelés, osztályfőnöki óra, alternatív napok programja)
- ◆ Pályaorientáció (minden tantárgy, életvitel és gyakorlat, osztályfőnöki óra)
- ◆ Gazdasági és pénzügyi nevelés (minden tantárgy, életvitel és gyakorlat, osztályfőnöki óra)
- ◆ Médiatudatosságra nevelés (minden tantárgy, mozgóképkultúra és médiaismeret, digitális kultúra)
- ◆ A tanulás tanítása (az iskola minden területén)

A Nat fejlesztési területeit és nevelési céljait érvényesítjük tanóráinkon, osztályfőnöki órákon, tanórán kívüli foglalkozásainkon, iskolai rendezvényeinken (különösen: Janus-nap, nemzeti ünnepeink, megemlékezéseink, szülők-nevelők bálján), alternatív napjainkon, témaheteinken, témanapjainkon, egészségnapon, projektjeinkben, táborainkban, osztálykirándulásainkon, cserekapcsolataink, külföldi utazásaink alkalmával, sportnapon, sportrendezvényeinken, civil szervezetek rendezvényein, közösségi munka alkalmával, a sokszínű versenyeken való részvétel közepette.

4. MELLÉKLETEK

Tantárgyi helyi tantervek

Magyar nyelv és irodalom helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés számára, valamint az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

magyar_nyelv_HT_6_evfolyam_2020

irodalom_HT_6_evfolyam_2020

Magyar nyelv és irodalom helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés számára, valamint az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

magyar_nyelv_HT_4_evfolyam_2020

irodalom_HT_4_evfolyam_2020

Történelem helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés számára, valamint az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

tortenelem_HT_4_evfolyam_2020

Történelem helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés számára, valamint az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

tortenelem_HT_6_evfolyam_2020

Állampolgári ismeretek a 4 és 6 évfolyamos képzés számára (2020)

allampolgari_HT_4_es_6_evfolyam_2020

Etika helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés számára (2020)

etika_HT_6_evfolyam_2020

Angol nyelv helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzés számára, valamint az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

angol_nyelv_HT_4_es_6_evfolyam_2020

Német nyelv helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzés számára, valamint az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

nemet_nyelv_HT_4_es_6_evfolyam_2020

Francia nyelv helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzés számára, valamint az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

francia_nyelv_HT_4_es_6_evfolyam_2020

Matematika helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés (alap) (7-12. évf.) számára (2020)

matematika_HT_6_evfolyam_alap_2020

Matematika helyi tanterv a 6 évfolyamos, emelt szintű képzés (7-12. évf.) számára (2020)

matematika_HT_6_evfolyam_emelt_szint_2020

Matematika helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés (alap) A osztály (9-12. évf.) számára (2020)

matematika_HT_4_evfolyam_A_osztaly_alap_2020

Matematika helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés (alap) B osztály (9-12. évf.) számára (2020)

matematika_HT_4_evfolyam_B_osztaly_alap_2020

Matematika helyi tanterv a 4 évfolyamos, emelt szintű képzés (9-12. évf.) számára (2020)

matematika_HT_4_evfolyam_emelt_szint_2020

Matematika helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés emelt szintű fakultáció (11-12.évf.) számára (2020)

matematika_HT_6_evfolyam_emelt_fakultacio_2020

Matematika helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés emelt szintű fakultáció (11-12.évf.) számára (2020)

matematika_HT_4_evfolyam_emelt_fakultacio_2020

Digitális kultúra helyi tanterv az emelt szintű fakultáció (11-12. évf.) számára (2020)

digitalis_kultura_HT_emelt_fakt_2020

Digitális kultúra helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés (7-11. évf.) számára (2020)

digitalis_kultura_HT_6_evfolyam_2020

Digitális kultúra helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés (7-11. évf.) számára (2020)

digitalis_kultura_HT_4_evfolyam_A_osztaly_2020

digitalis_kultura_HT_4_evfolyam_B_osztaly_2020

Digitális kultúra helyi tanterv a középszintű fakultáció (12. évf.) számára (2020)

digitalis_kultura_HT_kozep_fakt_2020

Digitális kultúra helyi tanterv az emelt szintű képzés (B osztály) 9-12. évf. számára (2020)

digitalis_kultura_HT_emelt_szintu_kepzes_2020

Fizika helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés (9-10. évf.) számára (2020)

fizika_HT_4_evfolyam_2020

Fizika helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés (7-10. évf.) számára (2020)

fizika_HT_6_evfolyam_2020

Fizika helyi tanterv az emelt szintű fakultáció (11-12. évf.) számára (2020)

fizika_HT_emelt_fakt_2020

Fizika helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzés (11. évf.) számára (2020)

fizika_HT_4_es_6_evfolyam_2020

Biológia helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés számára (2020)

biologia_HT_6_evfolyamos_2020

Biológia helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés számára (2020)

biologia_HT_4_evfolyamos_2020

Biológia helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzésen az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

biologia_HT_emelt_fakultacio_2020

Földrajz helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés számára (2020)

foldrajz_HT_6_evfolyamos_2020

Földrajz helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés számára (2020)

foldrajz_HT_4_evfolyamos_2020

Földrajz helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzésen az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

foldrajz_HT_emelt_fakultacio_2020

Kémia helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés, valamint az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

kemia_HT_6_evfolyamos_2020

Kémia helyi tanterv a 4 évfolyamos képzés, valamint az emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő fakultáció számára (2020)

kemia_HT_4_evfolyamos_2020

Vizuális kultúra helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzés számára (2020)

vizualis_kultura_HT_4_es_6_evfolyam_2020

Vizuális kultúra helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzésen a középszintű érettségire felkészítő fakultáció (12. évf.) számára (2020)

vizualis_kultura_HT_kozepszint_fakultacio_2020

Technika és tervezés helyi tanterv a 6 évfolyamos képzés (7. évfolyam) számára (2020)

technika_HT_2020

Művészetek (Ének-zene és Vizuális kultúra) helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzés számára (2020)

muveszetek_HT_enek_zene_vizualis_kultura_2020

Művészetek (Vizuális kultúra)

muveszetek_HT_vizualis_kultura_2020

Mozgóképkultúra és médiaismeret helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzés (12. évfolyam) számára (2020)

mozgokep_HT_4_es_6_evfolyam_2020

Ének-zene helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzés, valamint a középszintű érettségire felkészítő fakultáció számára (2020)

enek_zene_HT_4_es_6_evfolyam_2020

Testnevelés helyi tanterv a 4 és 6 évfolyamos képzés számára (2020)

testneveles_HT_4_es_6_evfolyam_2020

5. LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁSOK

A Nemzeti alaptanterv 2020 módosításához illeszkedő, az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek alapján készült helyi tanterv és tantárgyi helyi tantervek a négy és hat évfolyamos gimnáziumi képzésre a 2020/21. tanévtől felmenő rendszerben a 7. és a 9. évfolyamon kerültek bevezetésre.

A Nat 2020 alapján módosított pedagógiai program érvényes: 2020. szeptember 1-től

A pedagógiai program módosítását elfogadta: a Pécsi Janus Pannonius Gimnázium nevelőtestülete a B-44/2020 számú határozatával.

Jóváhagyta: Ritter Attila intézményvezető

A pedagógiai program módosítását az iskola 2020. szeptember 04-án teljességi nyilatkozatot mellékelve felterjesztette a Pécsi Tankerületi Központhoz.

A pedagógiai program felülvizsgálata – ha a jogszabályok másképp nem rendelkeznek – kétévente történik.

Pécs, 2020. szeptember 04.

Ritter Attila
intézményvezető